ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ

Τεύχος 114, Φεβρουάριος 2005

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Την τελευταία δεκαετία τα Ελληνικά Συνδικάτα και η ΓΣΕΕ, με την ίδρυση και λειτουργία του ΚΕΚ- ΙΝΕ/ ΓΣΕΕ, έχουν αναπτύξει ένα δίκτυο συστηματικής παροχής οργανωμένων υπηρεσιών επαγγελματικής κατάρτισης σε ανέργους και εργαζόμενους, με επέκταση παράλληλα και της προσφοράς γενικότερων υπηρεσιών επιμόρφωσης η οποίες βέβαια χρονολογούνται από την δεκαετία του 1980, όσον αφορά στην πρόσφατη ιστορία των συνδικάτων. Ταυτόχρονα, στο πλαίσιο του Ινστιτούτου Εργασίας (ΙΝΕ), υπάρχουν αρκετές προσεγγίσεις βασικών πλευρών αναφορικά με τα θέματα «Σύστημα Κατάρτισης – Σύστημα Απασχόλησης, η δυναμική τους και οι μεταξύ τους σχέσεις» οι οποίες αποτελούν ένα επαρκές –ή τουλάχιστον βασικό- σώμα (corpus) επεξεργασιών, μέσω των οποίων διατυπώνονται κύρια ερωτήματα, τεκμηριώνονται και αναλύονται όψεις του ζητήματος, διαμορφώνονται υποθέσεις εργασίας και εξυπηρετείται επαρκώς η συστηματική άρθρωση ενός διαλόγου τόσο στο εσωτερικό της δομής της ΓΣΕΕ, όσο και στο κοινωνικό της περιβάλλον. Στο τεύχος αυτό της ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ δημοσιεύεται άρθρο το οποίο διαπραγματεύεται την σχέση κατάρτισης απασχόλησης, τους όρους, το πλαίσιο και τις πολιτικές για την επιδιωκόμενη διαχρονικά σύζευξη των δύο συστημάτων και άρθρο με θέμα: Μελέτη της εργασιακής εξέλιξης των καταρτισθέντων του ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ. Τέλος παρουσιάζονται οι δραστηριότητες του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ το τελευταίο διάστημα.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ • ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Χρήστος Πολυζωγόπουλος • **ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:** ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΙΝΕ, *Πρόεδρος:* Χρήστος Πολυζωγόπουλος, *Αναπληρωτής Πρόεδρος:* Α. Αποστολόπουλος, *Αντιπρόεδρος:* Π. Βούτος, Δ. Στρατούλης, Γ. Ποντικός, *Γρ. Οικονομικού:* Κ. Πουπάκης, *Διευθύνων Σύμβουλος:* Φ. Φατούρος, *Μέλη:* Α. Βλάχος, Π. Γρατσάνης, Στ. Κουτσιούμπελης, Ν. Τσιούνης, Α. Μητρόπουλος, Γ. Ντάσης, Δ. Παρλαβάντζας, Λ. Τέσκος, Σοφ. Κοντόπουλος, Σωτ. Νικολαρόπουλος • **ΓΡΑΦΕΙΑ:** Εμμ. Μπενάκη 71Α, Αθήνα 106 81, Τηλ: 210 3327710, 210 3327726, Fax: 210 3304452 • **ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:** www.inegsee.gr • **ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ:** ΚΑΜΠΥΛΗ, Αντιγόνης 60, Τηλ: 210 5156820, Fax: 210 5156811

ΣΥΝΔΙΚΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Προσεγγίσεις με αφορμή την παρακολούθηση της πορείας των ανέργων καταρτιζομένων του ΚΕΚ- ΙΝΕ/ ΓΣΕΕ στην αγορά εργασίας και την απασχόληση 2002 - 2003[1].

Βασίλης Παπαδόγαμβρος

Εισαγωγικό πλαίσιο

Η σύγχρονη ιστορία της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης στην Ελλάδα ταυτίζεται χρονικά με τις φάσεις των χρηματοδοτήσεων από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την εφαρμογή επιχειρησιακών προγραμμάτων που περιλαμβάνονται στα (τρία) Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης. Τρεις κύκλοι χρηματοδοτικών ενισχύσεων και εξωγενούς κατά κύριο λόγο σχεδιασμού, όπου επιχειρείται να δομηθεί ένα σύστημα Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης εν μέσω αλλεπάλληλων μετεωρισμών. Από την ραγδαία και ασυντόνιστη ανάπτυξη φορέων και εφαρμογή προγραμμάτων (με κατασπατάληση πόρων) την περίοδο του πρώτου ΚΠΣ, περνάμε στην προτεραιότητα (προσπάθεια) δημιουργίας αξιόπιστων δομών, φορέων και αποτελεσματικού συστήματος διαχείρισης, την περίοδο εφαρμογής του δεύτερου ΚΠΣ,[2] για να φθάσουμε στην σημερινή περίοδο υλοποίησης της τρίτης γενιάς προγραμμάτων (τρίτο ΚΠΣ), η οποία χαρακτηρίζεται από το διακύβευμα της σχέσης του συστήματος Επαγγελματικής Κατάρτισης με εκείνο της Απασχόλησης.

Το σύστημα της ΣΕΚ σήμερα αναζητά το βήμα της στοιχειοθέτησής του στο πεδίο των παρεμβάσεων και του σχεδιασμού πολιτικών απασχόλησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης χωρίς ταυτόχρονα να καθοδηγείται (προσαρμόζεται) από έναν μακροστοχευμένο εθνικό σχεδιασμό, απόρροια σοβαρής και τεκμηριωμένης γνώσης των προβλημάτων του συστήματος απασχόλησης, των επί μέρους αγορών εργασίας καθώς και των χαρακτηριστικών της ανεργίας.

Μια βασική παράμετρο του συστήματος αξιολόγησης των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) αποτελεί το ποσοστό ένταξης των καταρτιζομένων σε θέσεις εργασίας εμμένοντας στη συζήτηση σχετικά με την τελολογική αντίληψη της απορρόφησης των καταρτιζομένων. Εξ άλλου οι γενικότερες στοχοθεσίες των πολιτικών απασχόλησης έχουν σαφώς μετατοπισθεί από την απασχόληση στην απασχολησιμότητα -ένα ζήτημα που ξεπερνά τις προθέσεις ανάλυσης αυτού του κειμένου. Στην κατεύθυνση αυτή θίγονται ζητήματα ποιοτικής εξέλιξης του συστήματος, σε άξονες που αποτελούν τον κορμό της αναβάθμι-

1. Βλέπε σχετικό κείμενο, Γούλας Χρήστος, Μπουκουβάλας Κώστας στο παρόν τεύχος
2. Βλέπε σχετικά και Ζ. Παληός, επιμέλεια, Κατάρτιση Απασχόληση, ΙΝΕ ΓΣΕΕ Αθήνα 2003

σής του, όπως η συνομιλία με την Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση, η προδιαγραφές των προγραμμάτων κατάρτισης και η μεθοδολογία που θα τα καταστήσει ικανά για απόκτηση πιστοποιημένων γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, η αποσαφήνιση του χώρου που η άτυπη Κατάρτιση καταλαμβάνει στην διαμόρφωση ενός πλαισίου Δια Βίου Εκπαίδευσης, η θέση της στην προσπάθεια δόμησης ενός ενιαίου Ευρωπαϊκού Εκπαιδευτικού Χώρου.

Με την ευκαιρία της έκθεσης (Γούλας - Μπουκουβάλας 2005)[3] σχετικά με την παρακολούθηση (follow up) της εξέλιξης των ανέργων εκπαιδευομένων του ΚΕΚ/ ΙΝΕ ΓΣΕΕ στην απασχόληση, στο κείμενο που ακολουθεί επιχειρείται αφενός μια, αναγκαστικά σύντομη, παράθεση των βασικών θέσεων που έχουν αναπτυχθεί στον κύκλο των συνδικάτων σχετικά με την κατάρτιση και την απασχόληση και αφετέρου μια «υπενθύμιση» των βασικών, τεκμηριωμένων προσεγγίσεων με τις οποίες συμμετέχουν στην δημόσια συζήτηση.

Την τελευταία δεκαετία τα Ελληνικά Συνδικάτα, η ΓΣΕΕ, με την ίδρυση και λειτουργία του ΚΕΚ- ΙΝΕ/ ΓΣΕΕ, έχουν αναπτύξει ένα δίκτυο συστηματικής παροχής οργανωμένων υπηρεσιών επαγγελματικής κατάρτισης σε ανέργους και εργαζόμενους, με επέκταση παράλληλα και της προσφοράς γενικότερων υπηρεσιών επιμόρφωσης η οποίες βέβαια χρονολογούνται από την δεκαετία του 1980, όσον αφορά στην πρόσφατη ιστορία των συνδικάτων.

Ταυτόχρονα, στο πλαίσιο του Ινστιτούτου Εργασίας (ΙΝΕ), υπάρχουν αρκετές προσεγγίσεις βασικών πλευρών αναφορικά με τα θέματα «Σύστημα Κατάρτισης - Σύστημα Απασχόλησης, η δυναμική τους και οι μεταξύ τους σχέσεις» οι οποίες αποτελούν ένα επαρκές -ή τουλάχιστον βασικό- σώμα (corpus) επεξεργασιών, μέσω των οποίων διατυπώνονται κύρια ερωτήματα, τεκμηριώνονται και αναλύονται όψεις του ζητήματος, διαμορφώνονται υποθέσεις εργασίας και εξυπηρετείται επαρκώς η συστηματική άρθρωση ενός διαλόγου τόσο στο εσωτερικό της δομής της ΓΣΕΕ, όσο και στο κοινωνικό της περιβάλλον.

Αφορμή της συγκεκριμένης εργασίας, όπως ελέχθη, αποτελεί η διερεύνηση της πορείας (εξέλιξης) των ανέργων εκπαιδευομένων του ΚΕΚ της ΓΣΕΕ στην αγορά εργασίας ή στο σύστημα απασχόλησης. Στόχος της είναι η σε ένα πρώτο επίπεδο προσπάθεια επ-ανα-διατύπωσης, ερωτη-

3. Βλέπε επόμενο άρθρο στο παρόν τεύχος

μάτων για μια συστηματικότερη επεξεργασία, η οποία μπορεί ίσως να φωτίσει αποτελεσματικά την «σκοτεινή πλευρά του φεγγαριού», την σχέση δηλ κατάρτισης απασχόλησης, τους όρους, το πλαίσιο και τις πολιτικές για την επιδιωκόμενη διαχρονικά σύζευξη των δύο συστημάτων. Παράπλευρη επιδίωξη, με την προσπάθεια υπενθύμισης βασικών προτάσεων της ΓΣΕΕ του ΙΝΕ και του ΚΕΚ, αποτελεί η ιδεολογική οριοθέτηση του τρόπου και των χαρακτηριστικών της παρέμβασής τους, η αναφορά δηλ σε διατυπωμένες αρχές και αξίες που πρέπει να διέπουν την δράση τους κατά την υλοποίηση ενεργειών και προγραμμάτων ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού.

1. Επαγγελματική Κατάρτιση και Απασχόληση. Η κριτική προσέγγιση των συνδικάτων

Στο βαθμό που, για μια σειρά αιτιών, με πρώτη ίσως τα παρατεταμένα υψηλά ποσοστά ανεργίας, η επαγγελματική κατάρτιση δηλώνεται, ως η κεντρικότερη ενεργητική πολιτική απασχόλησης, με βάση το σύνολο των διαθέσιμων πόρων και τον αριθμό των «ωφελούμενων» ατόμων, αναδεικνύονται μια σειρά ζητήματα, τα οποία αναγκάζουν τα συνδικάτα και τους επιστημονικούς φορείς τους (ΙΝΕ και ΚΕΚ) να ασκούν μια συνεχή παρατήρηση των εξελίξεων στην Επαγγελματική Κατάρτιση, Αρχική και Συνεχιζόμενη, και την σχέση της με την απασχόληση και την ανεργία. Αναπτύσσεται μια κινητικότητα των συνδικάτων στο συγκεκριμένο πεδίο, η οποία οδηγεί στην παραγωγή ενός πλέγματος απόψεων, θέσεων αλλά και δράσεων με το οποίο επιχειρείται αφενός να επηρεασθεί η κεντρική -δημόσια- πολιτική (τα συστήματα) για την κατάρτιση και την απασχόληση με βάση και τις δικές τους αντιλήψεις, αφετέρου να διαμορφώνεται και εξελίσσεται ταυτόχρονα ένα επαρκές πλαίσιο αρχών το οποίο να διέπει την δραστηριότητά τους, αναγκασμένη ενίοτε να κινείται μεταξύ «σφύρας και άκμονος».

Πρόκειται για ένα πλέγμα θέσεων το οποίο απορρέει (ενισχύεται) και από συστηματική μελέτη/ έρευνα και επαρκή τεκμηρίωση, σε μια προσπάθεια καθοδήγησης, εκτός των άλλων, της δραστηριότητας που αναπτύσσεται από φορείς των συνδικάτων (ΚΕΚ) στο πεδίο της επαγγελματικής κατάρτισης.

Σύμφωνα με αυτό το πλαίσιο τα συνδικάτα επιδιώκουν: «...Την συμβολή για την αντιμετώπιση φαινομένων αποκλεισμού, ανισότητας και κοινωνικής ευπάθειας, εντείνοντας τις δραστηριότητές του για την πρόσβαση όλων στην απασχόληση» (ΙΝΕ 2004, 32 Συνέδριο ΓΣΕΕ -2004)

Για την επίτευξη αυτού του στόχου «...η συντελούμενη έρευνα και η εφαρμογή πολιτικών απασχόλησης, επαγγελματικής κατάρτισης και ισότητας ευκαιριών (επιδιώκεται) να είναι συνεχής, συστηματική και να επικαιροποιεί τα δεδομένα». (ΙΝΕ 2004)-Απολογισμός,32ο Συνέδριο ΓΣΕΕ-2004)

Αποτελεί πάγια θέση των συνδικάτων ότι η αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεργίας προϋποθέτει τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και την υιοθέτηση ολοκληρωμένων αναπτυξιακών πολιτικών. Χωρίς τις τελευταίες, η κατάρτιση, όπως και οι άλλες ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης, κινδυνεύουν να λειτουργήσουν ως μηχανισμοί «υποκατάστασης» και ανακύκλησης μεταξύ διαφορετικών κατηγοριών εργαζομένων. Ταυτόχρονα λειτουργούν κυρίως ως υποκατάστατο των πολιτικών προστασίας από την ανεργία και όχι ως πολιτική ενίσχυσης των ευκαιριών απασχόλησης.

Ως εκ τούτου το «αίτημα» της διαρκούς και ουσιαστικής αξιολόγησης των πολιτικών απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής κατάρτισης, αποτελεί επαναλαμβανόμενη πρόταση της ΓΣΕΕ. Η αξιολόγηση οφείλει να συνδέεται με το περιεχόμενο των Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την Απασχόληση (ΕΣΔΑ) και την αποτελεσματικότητα του Κοινωνικού Διαλόγου «με την διατύπωση αντί ενός γενικού πλαισίου πολιτικής, συγκεκριμένων προτάσεων προώθησης της απασχόλησης και μείωσης της ανεργίας, στο πλαίσιο μιας δυναμικής μακροοικονομικής πολιτικής και μιας πολιτικής ουσιαστικής αντιμετώπισης των προβλημάτων της αγοράς εργασίας.» (ΙΝΕ 2001- Ετήσια έκθεση σελ.110)

Για τα συνδικάτα η επαγγελματική κατάρτιση αποτελεί μέσο για την ανταπόκριση των εργαζομένων στις εντεινόμενες αλλαγές και την ένταξή τους στην οικονομική αλλά και την κοινωνική και πολιτική ζωή των σύγχρονων κοινωνιών.

«Απ' αυτή την άποψη, η κατάρτιση στοχεύει στην επιχείρηση, τον εργαζόμενο και την κοινωνία. Την παραγωγικότητα, την απασχόληση, την προσωπική ανάπτυξη αλλά και την κοινωνική συνοχή. Δεν είναι απλά ένας γραφειοκρατικός μηχανισμός με τη δικιά του δομή και δυναμική. Είναι τμήμα και υπηρέτης της κοινωνίας και ταυτόχρονα επιδρά στο χαρακτήρα της και τη διαμορφώνει. Γι' αυτό και θα πρέπει να αφουγκράζεται τις τάσεις τις ανάγκες, τις προϋποθέσεις και τα αποτελέσματά της στην κοινωνία.» (ΓΣΕΕ 2001)

Με βάση τα παραπάνω η επαγγελματική κατάρτιση, για την ΓΣΕΕ, εκτός του ότι πρέπει να ενσωματώνει αρχές αξίες και επιδιώξεις της εκπαίδευσης, δεν είναι ούτε μπορεί να αναχθεί, όπως και οι άλλες ενεργητικές πολιτικές, στις κυρίαρχες[4] πολιτικές αντιμετώπισης της ανεργίας. Ανήκει στις συμπληρωματικές πολιτικές που έχουν ως στόχο την διευθέτηση ανισορροπιών στην αγορά εργασίας και ανισοτή-

4. Ως κυρίαρχες θεωρούνται όσες βρίσκονται στο επίκεντρο μιας αναπτυξιακής πολιτικής, με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, μέσω αύξησης των επενδύσεων (δημόσιων και ιδιωτικών) και μείωσης των επιτοκίων. (ΙΝΕ 2001, ετήσια έκθεση σελ 110)

των πρόσβασης, εφόσον απευθύνονται σε όλους τους ανέργους.

Οι παραπάνω διαπιστώσεις οριοθετούν το βασικό περίγραμμα της ιδεολογικής αντίληψης των συνδικάτων για την κατάρτιση και την απασχόληση, η οποία επικεντρώνεται σε τρεις διαχρονικούς άξονες θέσεων και καθορίζουν τόσο τις εξειδικευμένες επεξεργασίες όσο και τις δραστηριότητες των συνδικάτων στο πεδίο των πολιτικών απασχόλησης.

Ο πρώτος άξονας περιέχει το βασικό μοτίβο ιδεολογικής οριοθέτησης της αντίληψης του Συνδικαλιστικού Κινήματος για την Επαγγελματική Κατάρτιση, ως πολιτικής απασχόλησης, και συμπυκνώνεται στην πάγια θέση ότι η απασχόληση είναι συνδεδεμένη με την ανάπτυξη.[5]

Ο δεύτερος άξονας επισημαίνει ότι η φύση και ο χαρακτήρας του αναπτυξιακού μοντέλου και των μακροοικονομικών επιλογών[6] είναι αυτά που δίνουν τον τόνο για την επιλογή του βασικού πλέγματος πολιτικής για την απασχόληση.

Ο τρίτος άξονας οριοθετεί τον ρόλο της επαγγελματικής κατάρτισης, όπως και των λοιπών ενεργητικών πολιτικών αντιμετώπισης της ανεργίας, η οποία μπορεί, υπό όρους αποτελεσματικής διάρθρωσης του συστήματος, να συμβάλλει τόσο στην άμβλυνση των προβλημάτων ανεργίας, για παράδειγμα στην προσαρμογή γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων με τις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις του περιβάλλοντος της εργασίας, των αλλαγών στα επαγγέλματα και τις ειδικότητες, όσο και, πράγμα εξίσου σημαντικό, στην κοινωνική συνοχή και την γενικότερη προσωπική ανάπτυξη των εργαζομένων. «...η σύζευξη προσφοράς και ζήτησης εργασίας δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί με ικανοποιητικό τρόπο παρά από τη στιγμή που ειδικές πολιτικές απασχόλησης (μεταξύ των οποίων και η κατάρτιση) φροντίζουν να υπάρχει η (κατάλληλη) προσφορά η οποία ανταποκρίνεται στην ζήτηση[7] που διαμορφώνει η δυναμική της οικονομικής ανάπτυξης» (ΙΝΕ 2002, ετήσια έκθεση σελ 169).

2. Επεξεργασίες και ερωτήματα

«Όπως διαπιστώνεται από διάφορες μελέτες, η απασχόληση και η ανεργία δεν σχετίζονται τόσο με τα προσόντα και τις δεξιότητες του ατόμου αλλά περισσότερο αποτελούν ένα ευρύτερο δομικό πρόβλημα[8], που οφείλεται στον περιορισμό της ενεργού ζήτησης εξαιτίας των αυστηρών

5. Για παράδειγμα στην δεύτερη έκθεση αξιολόγησης του Κ.Π.Σ 1994 - 1999 αναφέρεται ότι «...Σχετικά αξίζει να λαμβάνεται υπόψη ότι οι βραδείς ρυθμοί οικονομικής ανάπτυξης, που ακόμη χαρακτηρίζουν την ελληνική οικονομία, μειώνουν τις ανάγκες σε κατάρτιση, τόσο διότι η απασχόληση σε πολλούς κλάδους μένει στάσιμη, ή αυξάνει με βραδείς ρυθμούς, όσο και διότι οι διαδικασίες οικονομικής αναδιάρθρωσης, οι οποίες αυξάνουν ραγδαία τις ανάγκες σε νέες ειδικότητες, εξελίσσονται με αργούς ρυθμούς...» Υπ. Εθνικής Οικονομίας, Σύμβουλος αξιολόγησης, Δεύτερη έκθεση αξιολόγησης, Τμήμα Α΄, σελ. 9, Αθήνα, Νοέμβριος 1998.

6. Οι επιλογές για την Ελλάδα και Ευρώπη βέβαια διαμορφώνονται σε ένα περιοριστικό μακροοικονομικό πλαίσιο.

7. Είναι χαρακτηριστικό ότι, σε πρόσφατη δειγματοληπτική έρευνα που έκανε το Κ.Ε.Π.Ε, για λογαριασμό του Υπ. Εργασίας και της Ε.Ε, μεταξύ εργοδοτών, για τις ανάγκες τους σε ειδικότητες, δεν διαπιστώθηκε αίσθηση από μέρους τους ότι αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εξεύρεση προσωπικού με ειδικότητες των ειδών που καλύπτονται από δράσεις του Β΄ Κ.Π.Σ» Υπ. Εθνικής Οικονομίας, Σύμβουλος αξιολόγησης, Δεύτερη έκθεση αξιολόγησης, Τμήμα Α΄, σελ. 9, Αθήνα, Νοέμβριος 1998.

8. Χλέτσος Μ. (1998), "Η εκπαίδευση ως ενεργητική πολιτική απασχόλησης: Όρια και προϋποθέσεις εφαρμογής. Η περίπτωση της Ελλάδας." Στο Επιμέλεια Λ. Μαράτου-Αλιμπράντη, Α. Χατζηγιάννη (1998) Ανεργία, Εργασία, Εκπαίδευση- Κατάρτιση στην Ελλάδα. Πρακτικά Ελληνογαλλικού Συνεδρίου (Αθήνα: ΕΚΚΕ) σ. 151-180.

εισοδηματικών πολιτικών που εφαρμόζονται κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Οι πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης στην καλλίτερη των περιπτώσεων λειτουργούν ως πολιτικές διαχείρισης και όχι αντιμετώπισης της ανεργίας στο βαθμό που δεν διαμορφώνουν (και δεν μπορούν να διαμορφώσουν) τις προϋποθέσεις για συνολική αύξηση της απασχόλησης με ρυθμούς τέτοιους που να ξεπερνούν τους ρυθμούς αύξησης της προσφοράς εργασίας. Επιπλέον, λειτουργούν ως μηχανισμός επιλογής και προώθησης συγκεκριμένων κατηγοριών ανέργων στις έτσι κι αλλιώς περιορισμένες θέσεις εργασίας». (Δημουλάς - Παπαδόγαμβρος 2000)

Μια σειρά επίσης επεξεργασιών και ερευνητικών αποτελεσμάτων εντοπίζουν ως συχνότερο τον κίνδυνο εμφάνισης φαινομένων «παθητικοποίησης»[9] της επαγγελματικής κατάρτισης (όπως και των άλλων ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης) και μετεξέλιξής της ουσιαστικά σε άτυπη πολιτική επιδότησης των ανέργων.[10] Η παθητικοποίηση αυτή δεν είναι άμοιρη των γενικότερων αναπτυξιακών κατευθύνσεων και των περιοριστικών μακροοικονομικών επιλογών, συνέπεια των οποίων αποτελεί η σαφής μετατόπιση της κοινωνικής πολιτικής και ο περιορισμός του χαρακτήρα της ως Δημόσιας πολιτικής. Είναι προφανής, σε μια περίοδο κρίσης του κοινωνικού κράτους, η προσπάθεια μετατόπισης από την ευθύνη της κεντρικής διοίκησης σε ευθύνη «όλων» για την αντιμετώπιση κρίσιμων και σύνθετων προβλημάτων, όπως αυτό της ανεργίας, με συνέπεια η δυνατότητα ορθολογικής (και ορθολογικά) επιμερισμένης παρέμβασης, τόσο στην κατανομή όσο και στην αναπαραγωγή του εργατικού δυναμικού στο πλαίσιο μιας δεδομένης αγοράς εργασίας, να περιορίζεται δραστικά.

9. Για το φαινόμενο και τις διαδικασίες παθητικοποίησης εκτός των θέσεων, κειμένων, ερευνών κλπ της ΓΣΕΕ, βλέπε και Γράβαρης 1991, Γράβαρης, Παπαδόγαμβρος 2005.
10. Γράβαρης - Παπαδόγαμβρος 2005.

Η παθητικοποίηση ενισχύεται έτι περαιτέρω όταν συντρέχουν φαινόμενα «ατελούς ολοκλήρωσης των ενεργητικών πολιτικών, πλημμελούς ανάπτυξης του συστήματος των ίδιων των «παθητικών» πολιτικών ή λαθεμένης διάγνωσης του τύπου της ανεργίας» (Γράβαρης /Παπαδόγαμβρος 2005).

Συμβαίνουν όλα τα παραπάνω α) Η αποτελεσματική εφαρμογή ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης εξαρτάται από την διαμόρφωση ενός αξιόπιστου συστήματος ασφάλισης της ανεργίας[11], το οποίο για τα ελληνικά δεδομένα είναι ελλιπές και επιπλέον αντί να κινείται συμπληρωματικά των άλλων πολιτικών αντιμετώπισης της ανεργίας εμφανίζεται σε πλήρη πόλωση με αυτές (ενεργητικές versus παθητικές πολιτικές αντιμετώπισης της ανεργίας). Σε αυτή την περίπτωση δεν είναι τυχαίο ότι η κατάρτιση των ανέργων πιθανότητα αποτελεί την πλέον «παθητικοποιημένη» πολιτική απασχόλησης. β) Το θέμα της ολοκλήρωσης των ενεργητικών πολιτικών εξαρτάται άμεσα από τους σκοπούς που καλούνται να εξυπηρετήσουν, εκείνους δηλ της αύξησης της απασχόλησης ή τους πιο εξειδικευμένους της αντιμετώπισης της ανεργίας, και τον βαθμό συνέργειας που αναπτύσσουν μεταξύ τους. Στην περίπτωση της κατάρτισης η ανάγκη αύξησης της συνέργειας παρουσιάζεται σε στενή διασύνδεση με τις πολιτικές σύζευξης προσφοράς και ζήτησης εργασίας. Στην προκειμένη περίπτωση η απουσία συνέργειας αποτελεί ένα διαχρονικό έλλειμμα των πρακτικών αντιμετώπισης της ανεργίας.[12] γ) Τέλος το κεντρικό πρόβλημα που σχετίζεται με την κατάρτιση, την ανεργία και την απασχόληση εντοπίζεται στην ανεπαρκή γνώση (ελλείψει ουσιαστικής θεμελίωσης) του τρόπου κίνησης και συμπεριφοράς των επί μέρους αγορών εργασίας. Εξακολουθεί να υφίσταται, και πρέπει να αντιμετωπισθεί η σε μεγάλο βαθμό άγνοια του αντικειμένου, άγνοια δηλαδή του χώρου ο οποίος πρέπει να προσδιορισθεί διττά, από την πλευρά της ζήτησης και από εκείνη της προσφοράς εργασίας. (Παπαδόγαμβρος 2002) Παράλληλα υιοθετούνται τυπολογίες που διαμορφώνονται στην Ε.Ε και καλύπτουν τις επιλογές των πολιτικών απασχόλησης, ενώ από τα δεδομένα (τουλάχιστον στο επίπεδο των αναλύσεων

11. Σχετικές επισημάνσεις για το πρόβλημα της ασφάλισης της ανεργίας βλέπε και Α Δεδουσόπουλος, 1994, Θεσμοί και πολιτικές στην Ελληνική Αγορά Εργασίας. Πάντειο Πανεπιστήμιο και Πανεπιστήμιο Αννόβερου καθώς και του ιδίου, 1996, Λειτουργικό πρόγραμμα Ειδικού Λογαριασμού Καταπολέμησης της Ανεργίας, ΟΑΕΔ και Γράβαρης 1991.

12. Γράβαρης - Παπαδόγαμβρος 2005.

του ΙΝΕ) δεν προκύπτει σχετική επιβεβαίωση. Χαρακτηριστική τέτοια περίπτωση είναι τα ποσοστά της διαρθρωτικής ανεργίας που εμφανίζονται στα ΕΣΔΑ και στα Επιχειρησιακά Σχέδια (γύρω στο 4%), τα οποία καλούνται να περιορίσουν οι ενεργητικές πολιτικές, με προεξάρχουσα την πολιτική κατάρτισης.

Η ύπαρξη ανάλογων διαπιστώσεων στηριγμένων σε πρόχειρες ή ξεπερασμένες εκτιμήσεις ή και σύγχυση σχετικά με τον ισχύοντα τύπο ανεργίας στην Ελλάδα, καθιστούν έτι περαιτέρο δυσκολότερη την συνέργεια της κατάρτισης με την απασχόληση ή την αντιμετώπιση της ανεργίας.

«Εξ αιτίας τόσο των αδυναμιών συστηματικής έρευνας για την ακριβή αποτύπωση των προβλημάτων Απασχόλησης και Ανεργίας, όσο και εξ αιτίας μιας μάλλον χωρίς τεκμηρίωση υπερβολικής σπουδής για εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις και διαγνώσεις της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Απασχόλησης, υπερεκτιμήθηκε το ποσοστό ανεργίας λόγω αναδιάρθρωσης στο 40 - 50 % περίπου του συνολικού ποσοστού. Πρόκειται για εκτιμήσεις που δεν απορρέουν από επιστημονικά δεδομένα καθώς μεγάλος αριθμός των ανέργων στην Ελλάδα συγκεντρώνεται στις μεσαίου μορφωτικού επιπέδου κατηγορίες και ταυτόχρονα η μεγάλη μάζα της ζήτησης εργασίας αναφέρεται σε ειδικεύσεις χαμηλής εξειδίκευσης» (Δημουλάς 2005).

Αλλά και η Μελέτη της ζήτησης ειδικοτήτων από τις ιδιωτικές επιχειρήσεις που εκπόνησε το Παρατηρητήριο Απασχόλησης του ΟΑΕΔ (ΠΑΕΠ-Α.Ε.)το 2004, με στόχο την διαμόρφωση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης «...από τις 715.732 ιδιωτικές επιχειρήσεις μόλις οι 32.580 (4,6%)[13] δήλωσαν κενές θέσεις εργασίας που ανέρχονται σε 53.387, οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν καλύπτουν την προσφορά εργασίας των 500.000 ανέργων (σ.293). Πόσο μάλλον που ο συντριπτικός αριθμός αυτών των θέσεων αναφέρεται σε θέσεις χαμηλής ειδίκευσης ή σε ειδικότητες που καλύπτουν τα ΤΕΕ όπως είναι οι σερβιτόροι, οι ξυλουργοί, οι μαραγκοί, οι μουσικοί, οι θυρωροί, οι φορτοεκφορτωτές, οι υπάλληλοι οικονομικών υπηρεσιών και οι κομμωτές. (Δημουλάς 2005)

Κλείνοντας το άρθρο αυτό, εν είδη πρώτων συμπερασμάτων, διαπιστώνουμε ότι, ενώ διατρέχουμε τα μέσα της τρίτης περιόδου εξαετούς προγραμματισμού, οι πολιτικές αντιμετώπισης της ανεργίας, ταλανίζονται από τις ίδιες διαχρονικές αντιφάσεις, προβλήματα και αδυναμίες, πράγμα που διαπερνά τόσο την θεσμική τους ρύθ-

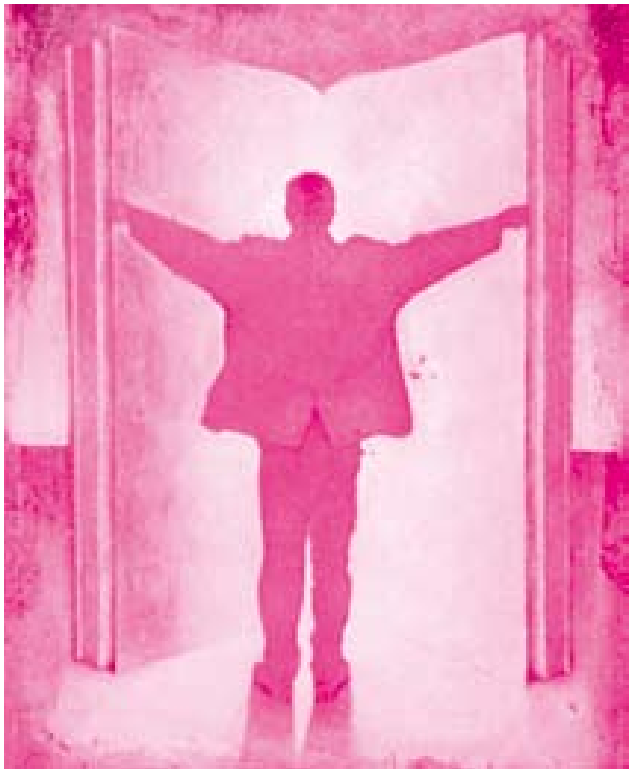

13. Ποσοστό που μεταφράζεται σε λιγότερο από 1,5 %, του συνολικού ποσοστού ανεργίας.

μιση όσο και την επιχειρησιακή τους αποτελεσματικότητα. Η σύνδεση της Κατάρτισης με την Απασχόληση εξακολουθεί να αποτελεί μια γενική και αφηρημένη επιδίωξη (απασχολησιμότητας) το αποτέλεσμα της οποίας καμία μακροπρόθεσμης εμβέλειας συγκροτημένη διαδικασία εγγυάται.

Στο πλαίσιο αυτό και στο μέτρο που της αναλογεί, η ΓΣΕΕ, μέσω του επιστημονικού της φορέα, του Ινστιτούτου εργασίας, στο οποίο υπάγεται το ΚΕΚ, εμπλέκεται (παρεμβαίνει) στις πολιτικές Απασχόλησης γενικότερα και στα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης ειδικότερα, έχοντας διττή στόχευση: επιδιώκει να συνδυάσει την πολιτική παρέμβαση αντιμετώπισης της ανεργίας με την αναγκαία επιστημονική προσέγγιση του φαινομένου. Η επιδίωξη αυτή δομείται πάνω σε μια κεντρική θέση του ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος: Η ανεργία αποτελεί πολύπλοκο και σύνθετο φαινόμενο στο οποίο αποτυπώνονται θεμελιώδεις συνιστώσες και βασικές αξίες που διέπουν την κοινωνία και ρυθμίζουν την κοινωνική συνοχή, οι οποίες με την σειρά τους καθορίζουν το περιεχόμενο, την φύση και την ιδεολογική απόχρωση των πολιτικών αντιμετώπισής του. Στην ουσία πρόκειται για την φύση και τον χαρακτήρα των γενικότερων επιλογών και σχεδιασμού διεξόδου από την κρίση απασχόλησης, ανοίγοντας ταυτόχρονα και την συζήτηση για τον εντοπισμό των αιτίων της ανεργίας, η οποία σε παγκόσμιο επίπεδο φαίνεται ότι εντοπίζεται (άποψη και του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας) κυρίως στην μειωμένη ζήτηση: «παρά τον εντοπισμό ειδικότερων προβλημάτων στις αγορές εργασίας, σε παγκόσμιο επίπεδο, στην ανεπάρκεια εκπαιδευμένων εργατικών ειδικεύσεων, η μέγιστη πρόκληση παραμένει στην ανάγκη δημιουργίας επαρκούς ζήτησης εργασίας για ένα, μάλιστα διαρκώς και σταθερά διογκούμενο πληθυσμό»[14] (στο ΙΝΕ/ΓΣΕΕ ετήσια έκθεση 2004 σελ288)

14. ILO “Global Employment Agenta” σελ 12.

ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΩΝ ΤΟΥ ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ

Χρήστος Γούλας
Κώστας Μπουκουβάλας

1. Εισαγωγή

Τις δύο τελευταίες δεκαετίες η συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση στην Ελλάδα, αναπτύχθηκε με αλματώδη βήματα και εξελίχθηκε σε εκπαιδευτικό κλάδο με ιδιαίτερες ανάγκες σε στελέχη, υποδομές, εκπαιδευτικό υλικό και εκπαιδευτές προκειμένου να μπορέσει να επιτελέσει θετικό ρόλο στην καταπολέμηση της ανεργίας.

Τα προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης αποτελούν μέρος του συστήματος της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης και αποβλέπουν στην συντήρηση, ανανέωση, αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των γνώσεων, των επαγγελματικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού έτσι ώστε να συμβάλλουν στις προσπάθειες οικονομικού και κοινωνικού εκσυγχρονισμού.

Ένα εκ των βασικών στόχων της πολιτικής για την επαγγελματική κατάρτιση αποτελεί η ένταξη και η παραμονή του ανθρώπινου δυναμικού στο σύστημα απασχόλησης ή / και στην αγορά εργασίας

Συγκεκριμένα, για τους εργαζόμενους, τα προγράμματα Σ.Ε.Κ. προσπαθούν να συμβάλλουν α) στην κατοχύρωση της θέσης εργασίας τους, β) στην εξέλιξή τους (επαγγελματικά - οικονομικά κλπ) μέσα στον εργασιακό χώρο, γ) στην αύξηση της παραγωγικότητά τους.

Για τους ανέργους στόχος είναι η συμβολή στην απασχόλησή τους και η ένταξή τους σε θέσεις εργασίας ανάλογες των προσόντων, γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων τους.

Η επαγγελματική κατάρτιση και ιδίως η συνεχιζόμενη αναπτύχθηκε στην Ελλάδα, με αρκετά άναρχο και ευκαιριακό χαρακτήρα. Ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη πολιτικών για την επαγγελματική κατάρτιση καθορίσθηκε από την προσφορά κοινοτικών πόρων και όχι από τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της ελληνικής κοινωνίας. Το γεγονός αυτό, εκτός από πλήθος οργανωτικών ελλείψεων είχε και ως συνέπεια την παροχή χαμηλής ποιότητας προγραμμάτων κατάρτισης με σοβαρό αντίκτυπο στην αξιοπιστία του συστήματος κατάρτιση - απασχόληση και του παρεχόμενου έργου από τους φορείς προσφοράς συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, τα ΚΕΚ. Αυτό με την σειρά του φαίνεται ότι συνέβαλλε στην δημιουργία ελλείμματος εμπιστοσύνης της αγοράς εργασίας και των επιχειρήσεων, απέναντι στις γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που προσδίδουν στο ανθρώπινο δυναμικό (εργαζόμενους και άνεργους) τα προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης. (Βλ.

"Κατάρτιση και Απασχόληση", ΙΝΕ / ΓΣΕΕ, Επ. Παληός Ζ., 2003)

Παραμένει πάντως ανοιχτό το πρόβλημα της διερεύνησης (αξιολόγησης) τόσο του βαθμού αξιοπιστίας όσο και της αποτελεσματικότητας του συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης σε σχέση με την επίτευξη των ρητών[1] στόχων του (ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων, συμβολή στην αντιμετώπιση της ανεργίας κλπ).

2. Στοχοθεσία της εργασίας

Με βάση το παραπάνω πλαίσιο (εισαγωγή) ο κύριος στόχος της εργασίας έχει διττό περιεχόμενο:

- τη διερεύνηση της εργασιακής πορείας των ανέργων καταρτιζομένων που παρακολούθησαν προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης στο ΚΕΚ - ΙΝΕ/ΓΣΕΕ κατά το έτος 2003[2, 3]
- στην διατύπωση υποθέσεων που θα συνεισφέρουν στην αξιολόγηση της δουλειάς που πραγματοποιείται στο ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ σχετικά την προώθηση στην απασχόληση των ανέργων που παρακολουθούν προγράμματα κατάρτισης σε αυτό.

Ως παράπλευρο αποτέλεσμα θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι ερωτήματα - υποθέσεις εργασίας που προκύπτουν είναι ίσως κατάλληλη εισροή για την αξιολόγηση του συστήματος συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης[4] στο βαθμό που θα αποφάσιζαν οι αρμόδιοι κρατικοί φορείς την συνεχή διερεύνηση σχετικά με την συμβολή των προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης στην καταπολέμησης της ανεργίας.

3. Ταυτότητα Εργασίας - Μεθοδολογική προσέγγιση

Κατά το έτος 2003, το ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ, υλοποίησε 83 προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης ανέργων, τα οποία παρακολούθησαν συνολικά 1670 καταρτιζόμενοι, σε διάφορα θεματικά πεδία, κατανεμημένα σε δύο επιχειρησιακά προγράμματα:

A) Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση (ΣΕΚ) όπου κύριος στόχος σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, εκτός της ποιοτικής παροχής εκπαιδευτικού έργου, είναι η ισχυροποίηση των προσόντων των ανέργων, μέσω της εξειδίκευσής τους σε συγκεκριμένο εργασιακό αντικείμενο και τελικά η προώθηση και ένταξή τους στην απασχόληση και

B) Κατάρτιση σε Βασικές Δεξιότητες Πληροφορικής στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Κοινωνία της Πληροφορίας" (ΚτΠ), όπου κύριος στόχος είναι η ενίσχυση των γνώσεων και δεξιοτήτων αναφορικά

1. Ενώ ως υπόρρητοι στόχοι μπορούν να θεωρηθούν οι επιδίωξη υποκατάστασης πεδίων της κοινωνικής πολιτικής που στην Ελλάδα εμφανίζουν σταθερή παθογένεια, όπως για παράδειγμα η επιδότηση της ανεργίας, ζήτημα όμως ξεπερνάει την στοχοθεσία του παρόντος κειμένου.
2. Το ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ υλοποιεί προγράμματα στο σύνολο των παραρτημάτων του σε όλες τις διοικητικές περιφέρειες της Ελλάδας πλην Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.
3. Θα είχε πολύ μεγάλο ενδιαφέρον η αξιολόγηση του επιχειρησιακού προγράμματος Κατάρτιση - Απασχόληση να βασιστεί σε μια συνολική, ολοκληρωμένη και αναλυτική έρευνα που θα επιχειρούσε να απαντήσει ουσιαστικά σε ανάλογα ερωτήματα.
4. Οι απόψεις της ΓΣΕΕ και του ΙΝΕ / ΓΣΕΕ, για τον ρόλο της επαγγελματικής κατάρτισης ως πολιτική απασχόλησης περιγράφονται σε άλλο άρθρο του τεύχους της Ενημέρωσης βλ. Σχετικό άρθρο Παπαδόγαμβρου Β. σε αυτό το τεύχος.

με την χρήση της πληροφορικής και η απόκτησης πιστοποίησης.

Το πρώτο επιχειρησιακό πρόγραμμα, της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης, είναι προσανατολισμένο στην αγορά εργασίας και στην απορρόφηση των ανέργων καταρτιζομένων σε συγκεκριμένο συμβατό με το αντικείμενο της κατάρτισης κλάδο, μέσω πραγματοποίησης πρακτικής άσκησης σε επιχειρήσεις.

Το δεύτερο επιχειρησιακό πρόγραμμα, της Κοινωνίας της Πληροφορίας, έχει ως κύριο προσανατολισμό των εμπλουτισμό των τυπικών προσόντων των ανέργων καταρτιζομένων μέσω της απόκτησης αναγνωρισμένου πιστοποιητικού γνώσης πληροφορικής, σε επίπεδο βασικών δεξιοτήτων, ενώ δεν είναι υποχρεωτική η διεξαγωγή πρακτικής άσκησης σε επιχειρήσεις.

Η συγκεκριμένη εργασία αφορά αποκλειστικά και μόνο τους ανέργους καταρτιζόμενους που παρακολούθησαν προγράμματα κατάρτισης στο ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ.

Με την συγκεκριμένη εργασία επιχειρείται η ανάλυση των στοιχείων από την διερεύνηση:

α) του αριθμού των καταρτισθέντων, από το σύνολο των ανέργων που παρακολούθησαν προγράμματα κατάρτισης στο ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ, οι οποίοι έχουν βρει εργασία μετά το τέλος της κατάρτισής τους i) συνολικά σε όλη την Ελλάδα, ii) σε κάθε περιφερειακό παράρτημα[5] και iii) σε κάθε θεματικό πεδίο.

β) της συμβατότητας της θέσης εργασίας των καταρτισθέντων, οι οποίοι βρήκαν δουλειά μετά το τέλος του προγράμματος, με το θεματικό αντικείμενο που παρακολούθησαν,

γ) του είδους και της μορφής εργασίας που έχουν βρει (πλήρης, μερική απασχόληση, σύμβαση εργασίας ή έργου κλπ.)

δ) της ύπαρξης ή μη ασφάλισης από τους εργοδότες

ε) σε ποιο βαθμό οι επιχειρήσεις που εργάζονται οι καταρτισθέντες προέρχονται από αυτές που διενεργήθηκαν οι πρακτικές ασκήσεις των προγραμμάτων κατάρτισης,

στ) των απόψεων του συνόλου των καταρτισθέντων σχετικά με την χρησιμότητα των προγραμμάτων ως προς την εργασιακή τους πορεία κλπ.

Είναι προφανές, με βάση τον σκοπό, τους στόχους και τον χαρακτήρα της διερεύνησης ότι τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στην συνέχεια δεν μπορούν να γενικευθούν για το σύνολο των ανέργων

5. Η διοικητική δομή των περιφερειακών παραρτημάτων του ΚΕΚ / ΙΝΕ ΓΣΕΕ ταυτίζεται με εκείνη της περιφερειακής διοικητικής διαίρεσης της χώρας.

που παρακολούθησαν προγράμματα κατάρτισης την ίδια περίοδο, σε όλα τα ΚΕΚ ή και στο πλαίσιο των συνολικών δράσεων του επιχειρησιακού προγράμματος.

Αποτελούν, όμως, μια αρχική αξιολογική αποτύπωση μιας μορφής δράσης των συνδικάτων στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης και πιθανές **ενδείξεις για κάποιες πλευρές της σχέσης της κατάρτισης με την απασχόληση.**

Πληθυσμό διερεύνησης αποτέλεσε το σύνολο των καταρτιζόμενων που παρακολούθησαν προγράμματα του ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ κατά το έτος 2003.

Σε διάστημα 4 - 6 μηνών μετά το τέλος της κατάρτισής τους, πραγματοποιήθηκε τηλεφωνική έρευνα, βασισμένη σε ερωτηματολόγιο, όπου ζητήθηκαν συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με την πορεία τους στην αγορά εργασίας.

Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε από τους υπεύθυνους των υλοποιηθέντων προγραμμάτων τόσο στο κεντρικό ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ όσο και στα περιφερειακά παραρτήματά.

Από τους 1.670 ανέργους που παρακολούθησαν προγράμματα κατάρτισης απάντησαν οι 1.460.[6]

Το **εργαλείο** που χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή των πληροφοριών και των δεδομένων είναι τα δομημένα ερωτηματολόγια κλειστού και ανοικτού τύπου. Διαμορφώθηκαν ερωτήσεις κλειστού και ανοικτού τύπου και δόθηκε προσοχή ιδιαίτερα ως προς το εύρος των πιθανών απαντήσεων που προτάθηκαν στους ερωτηθέντες.

Κατεβλήθη προσπάθεια να φωτίζονται όσο γίνεται περισσότερο τα ερωτήματα της εργασίας, δηλαδή οι ερωτήσεις που τέθηκαν να είναι ιδιαίτερα ακριβείς και συγκεκριμένες ώστε να παράσχουν με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ακρίβεια την αναγκαία πληροφορία.

Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων που ακολουθεί στα επόμενα κεφάλαια είναι ενιαία και για τα δύο Επιχειρησιακά Προγράμματα (Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και Κοινωνίας της Πληροφορίας). Ο προς διερεύνηση πληθυσμός δηλ θεωρήθηκε ως ένα σύνολο, με συνέπεια την ενιαία αντιμετώπιση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τις απαντήσεις των ερωτηματολογίων των δύο επιχειρησιακών προγραμμάτων. Βασική υπόθεση εργασίας για αυτή την επιλογή αποτέλεσε η παραδοχή ότι, άσχετα με την εξειδικευμένη ρητή στόχευση των δύο επιχειρησιακών προγραμμάτων[7], οι εντασσόμενοι σε αυτά είναι άνεργοι και βρίσκονται σε διαδικασία αναζήτησης εργασίας, επιλέγοντας μεταξύ άλλων και το δρόμο της επαγγελματικής κατάρτισης. Επίσης και τα δύο προγράμματα απευθύνονται σε ανέργους με τελικό στόχο την ενίσχυση των δυνατοτήτων απασχόλησής τους. Θεωρούμε ότι για τις ανάγκες και τον χαρακτήρα της συγκεκριμένης διερεύνησης η παραδοχή αυτή είναι συμβατή με την μεθοδολογική προσέγγιση και με την διαδικασία επεξεργασίας των αποτελεσμάτων, δεδομένου ότι το πεδίο των διαπιστώσεων που εξάγονται οριοθετείται από τον παραπάνω περιορισμό.

Το ερωτηματολόγιο που συμπληρώθηκε αποτελούνταν από ερωτήσεις κατανεμημένες **σε τρεις κύριους άξονες.** Συγκεκριμένα:

6. Υπήρχαν καταρτιζόμενοι που δεν βρέθηκαν ή δεν ήθελαν να απαντήσουν.
7. Την οποία πιθανώς και να μην γνωρίζουν οι εκπαιδευόμενοι.

Α) Ο **πρώτος** άξονας ερωτήσεων συνιστά συλλογή στοιχείων **στο σύνολο των καταρτιζομένων** (ανεξάρτητα από το αν βρήκαν εργασία) και διερευνά στοιχεία που αφορούν: την εργασιακή τους κατάσταση (άνεργος ή εργαζόμενος), τρόπους που προσπαθούν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας, την συμμετοχή ή μη σε άλλα προγράμματα κατάρτισης, την επιθυμία ατομικής επαφής με εργασιακό σύμβουλο στην προσπάθειά τους να ενταχθούν στην αγορά εργασίας κλπ. Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι μία σειρά από προσωπικά, εκπαιδευτικά, κοινωνικά, επαγγελματικά / εργασιακά χαρακτηριστικά των καταρτιζομένων του ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ συλλέγονται στην έναρξη των προγραμμάτων κατάρτισης.

Β) Ο **δεύτερος** άξονας ερωτήσεων απευθύνεται σε εκείνους εκ των καταρτισθέντων που έχουν ενταχθεί στην αγορά εργασίας μετά το τέλος των προγραμμάτων και διερευνά στοιχεία όπως: η επωνυμία και το αντικείμενο της επιχείρησης που εργάζονται, η θέση εργασίας που κατέχουν στην επιχείρηση, οι τρόποι που θεωρούν ότι συνέβαλλε το πρόγραμμα, στην προσπάθειά τους να βρουν εργασία, την σχέση αντικειμένου κατάρτισης και θέσης εργασίας, το είδος της απασχόλησης (μερική ή πλήρης), την ασφαλιστική τους κάλυψη (ΙΚΑ ή άλλο ασφαλιστικό ταμείο), την υπαγωγή της θέσης εργασίας τους σε κάποιο πρόγραμμα του ΟΑΕΔ (πρόγραμμα Νέων Θέσεων Εργασίας, πρόγραμμα STAGE κλπ.).

Γ) Ο **τρίτος** άξονας ερωτήσεων απευθύνεται στους καταρτισθέντες που παραμένουν άνεργοι, μετά το τέλος του προγράμματος κατάρτισης και διερευνά στοιχεία όπως: αν θεωρούν ότι η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα κατάρτισης τους βοήθησε / βοηθά στην προσπάθειά τους να κινηθούν αποτελεσματικότερα στην αγορά εργασίας, με ποιο τρόπο γίνεται αυτό κλπ.

Οι απαντήσεις στα ερωτηματολόγια καταχωρήθηκαν ηλεκτρονικά σε ειδικά διαμορφωμένη βάση δεδομένων στο λογισμικό SPSS Data Entry και στην συνέχεια πραγματοποιήθηκε η επεξεργασία των αποτελεσμάτων.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ

Καταρτιζόμενοι ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ (2003):
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΚΑΤΑΡΤΙΖΟΜΕΝΟΙ
ΚΤΠ	45	829
ΣΕΚ	38	631
ΣΥΝΟΛΟ	**83**	**1460**

Τα προγράμματα ανέργων που υλοποίησε το ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ το έτος 2003 κατανέμονται ως εξής:

45 προγράμματα στο έργο της Κοινωνίας της Πληροφορίας και

38 προγράμματα στο έργο της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης, όπου αποφοίτησαν 829 και 631 αντίστοιχα καταρτιζόμενοι.

Καταρτιζόμενοι ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ (2003):
ΦΥΛΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΩΝ

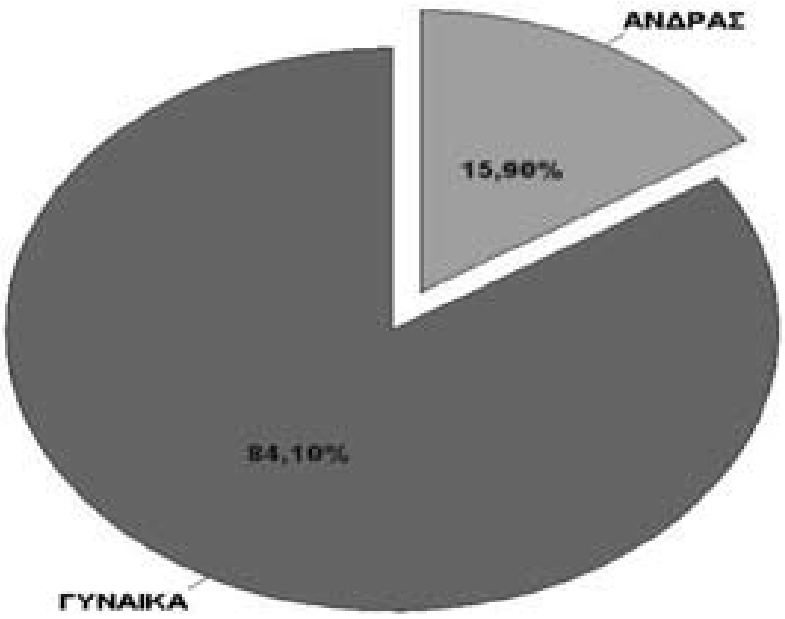

Παρατηρούμε ότι το 14% των καταρτιζομένων είναι άνδρες και το 86% είναι γυναίκες, κατανομή που α) συμβαδίζει με την γενικότερη εικόνα η οποία, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, αναδεικνύει το γεγονός ότι το ποσοστό ανεργίας στις γυναίκες είναι κατά πολύ υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό στους άνδρες και β) εναρμονίζεται πιθανόν με τις κατευθύνσεις των Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την Απασχόληση 2003 και 2004 (ΕΣΔΑ) για την «πριμοδότηση» των γυναικών στην παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης. Στους δείκτες που δίνονται από τη διαχειριστική αρχή του Υπουργείου αναφέρεται ότι οι γυναίκες πρέπει να είναι τουλάχιστον το 65% των ανέργων καταρτιζομένων, ενώ παρατηρείται μία διαχρονική τάση πλειοψηφικής συμμετοχής των γυναικών στην παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης, οφειλόμενη προφανώς, κατά κύριο λόγο, στις παραπάνω διαπιστώσεις

Ανάλογη εικόνα προκύπτει όταν παρατηρήσουμε στο διάγραμμα που ακολουθεί την κατανομή των ηλικιών των εκπαιδευομένων η οποία δείχνει ότι η πλειοψηφία των καταρτισθέντων και συγκεκριμένα το 59,8%, είναι από 19 - 29 ετών, γεγονός που ακολουθεί τις γενικότερες διαπιστωμένες τάσεις, σύμφωνα με τις οποίες το ποσοστό ανεργίας στις ηλικίες αυτές (νέοι ή νεοσερχόμενοι στην αγορά εργασίας) είναι κατά πολύ υψηλότερο σε σχέση με τις μεγαλύτερες ηλικίες, ενώ και εδώ εναρμονίζεται με τις κατευθύνσεις των Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την Απασχόληση για «πριμοδότηση» συμμετοχής νέων ανέργων στην παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης.

Έχει επίσης παρατηρηθεί[8] ότι οι νεοεισερχόμενοι άνεργοι ή οι άνεργοι που έχουν μικρή εργασιακή εμπειρία και επιθυμούν να εξειδικευθούν σε κάποια ειδικότητα, προτιμούν τα προγράμματα κατάρτισης. Αντίθετα, οι μεγαλύτερης ηλικίας άνεργοι (πιθανό και λόγω άλλων αναγκών όπως οικογενειακών υποχρεώσεων κλπ.) προσπαθούν να ενταχθούν απευθείας στην αγορά εργασίας χωρίς την διαμεσολάβηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης.

8. Πρόκειται για εμπειρική παρατήρηση στο πεδίο των προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Καταρτιζόμενοι ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ (2003):
ΗΛΙΚΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΩΝ

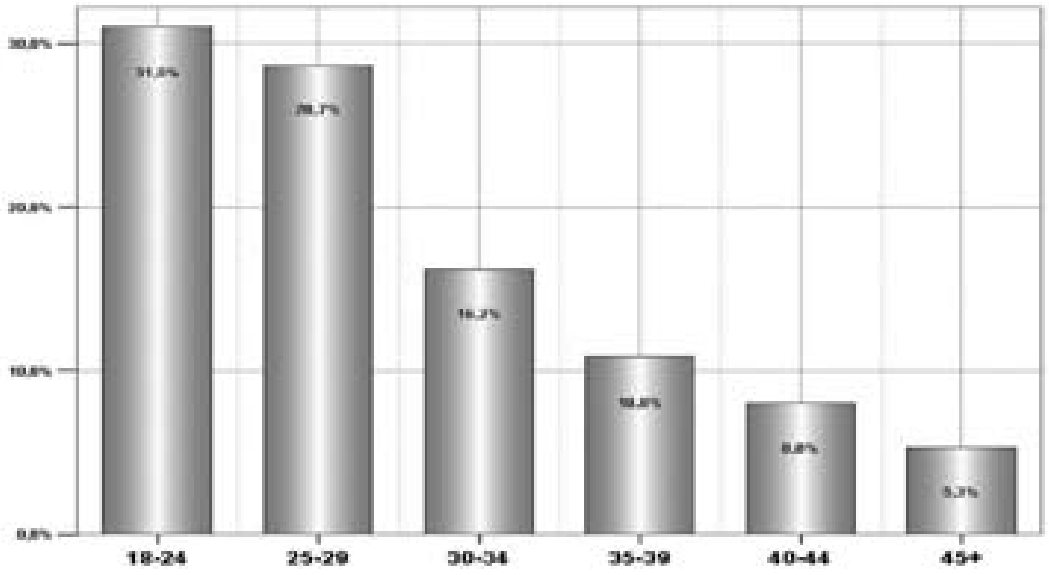

Καταρτιζόμενοι ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ (2003):
ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΩΝ

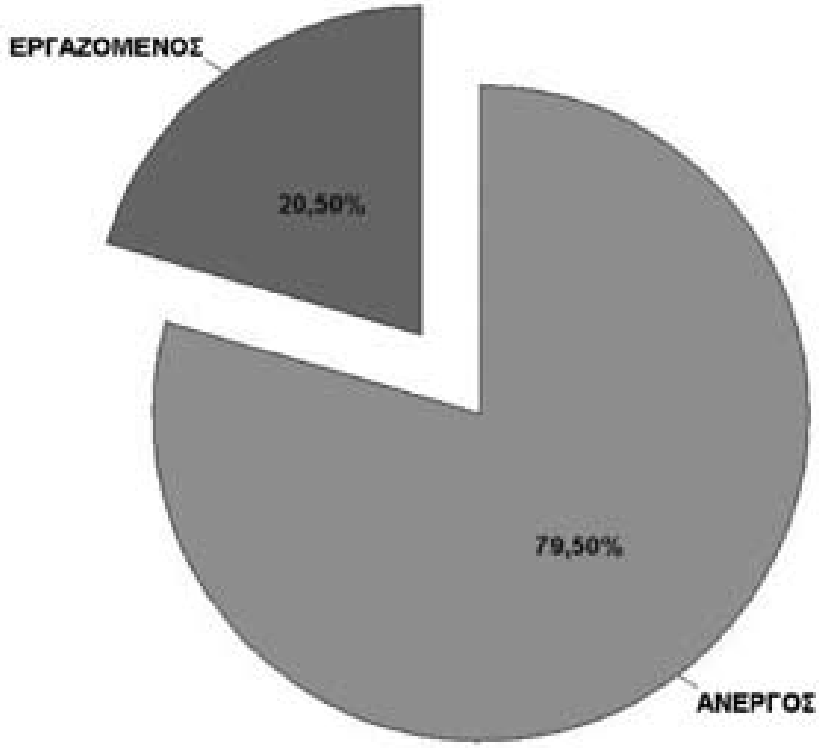

Συνολικά, από τους 1460 ανέργους που παρακολούθησαν προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης του ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ, **το 20,5% έχει ενταχθεί, την χρονική περίοδο που διενεργείται η έρευνα, σε κάποια θέση εργασίας ενώ το 79,5% παρέμειναν άνεργοι.**[9]

Το γεγονός της προώθησης στην απασχόληση, των καταρτισθέντων, μπορεί να οφείλεται σε πλήθος παραγόντων όπως: α) από το αντικείμενο κατάρτισης και την ζήτηση που υπάρχει για το ανάλογο επάγγελμα, την συγκεκριμένη χρονική στιγμή, από τις τοπικές αγορές εργασίας, β) από την εντατικοποίηση των προσπαθειών και εφαρμογή των διαδικασιών προώθησης της απασχόλησης από τα αντίστοιχα στελέχη στα περιφερειακά παραρτήματα του φορέα, γ) από την κατάσταση της τοπικής οικονομίας, δ) από την χρονική στιγμή π.χ. η ολοκλήρωση ενός προγράμματος κατάρτισης στο πεδίο του τουρισμού σε νησιωτική περιοχή χειμερινό μήνα σημαίνει δυσκολότερη απορρόφηση των ανέργων από ότι την Άνοιξη, ε) από την σύνθεση του τμήματος που παρακολουθεί το πρόγραμμα ως προς τις κατεχόμενες δεξιότητες - ικανότητές τους, στ) από συγκυρίες ή και προσπάθειες ένταξης άσχετα με το πρόγραμμα κατάρτισης που παρακολούθησαν.

Καταρτιζόμενοι ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ (2003):
ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

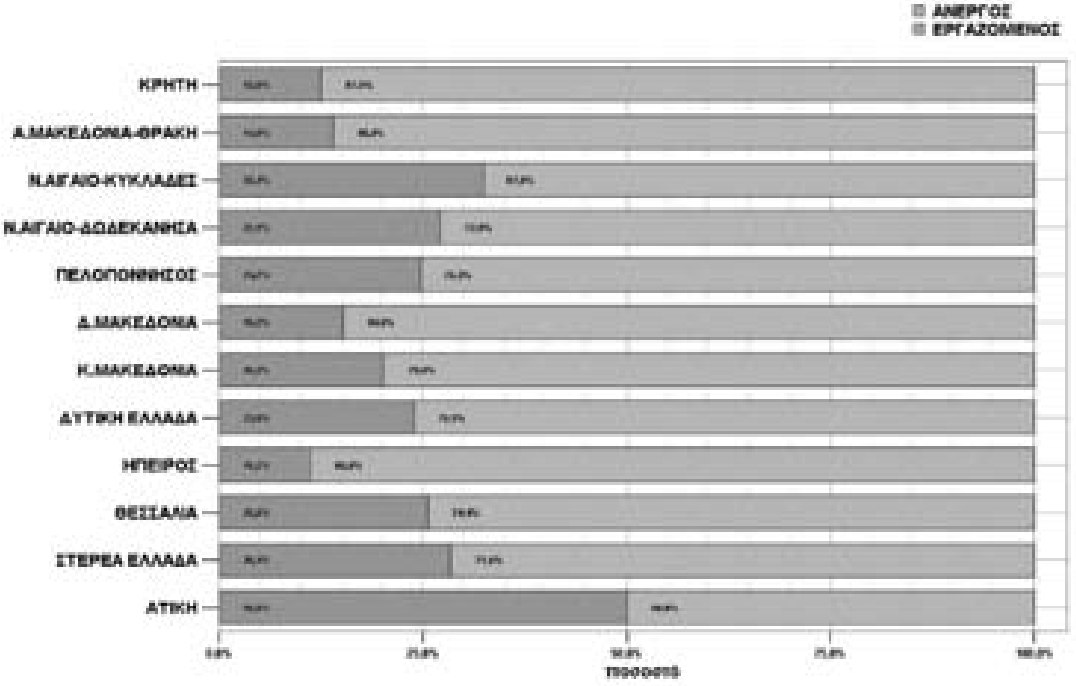

9. Στο σημείο αυτό υπενθυμίζεται ότι το ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ έχει σχεδιάσει και υλοποιεί ενιαίες μεθόδους και τεχνικές προώθησης στην απασχόληση των ανέργων, για το σύνολο των προγραμμάτων που υλοποιεί ανεξάρτητα από την φύση των προγραμμάτων αυτών (π.χ. Ε.Π. Συνεχιζόμενης κατάρτισης ή Ε.Π. Κοινωνίας της Πληροφορίας κλπ.). Κύρια προσπάθεια αποτελεί η παροχή ποιοτικής και σύγχρονης επαγγελματικής κατάρτισης και αποτελεσματικού εκπαιδευτικού έργου καθώς και η μέγιστη και ποιοτικότερη ένταξη στην αγορά εργασίας των ανέργων, που καταρτίσθηκαν από τον φορέα.

Το παραπάνω γράφημα παρατίθεται για λόγους παρακολούθησης της εργασιακής κατάστασης των καταρτιζομένων του ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ σε κάθε περιφερειακό παράρτημά του.

Παρατηρούμε ότι υπάρχουν δύο ομάδες περιφερειών ως προς την απορρόφηση των καταρτιζομένων από την αγορά εργασίας, α) αυτές που η απορρόφηση κυμαίνεται από 20 -32% και είναι οι περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας, Θεσσαλίας, Δυτικής Ελλάδας, Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου, Νοτίου Αιγαίου και β) αυτές που η απορρόφηση των καταρτισθέντων κυμαίνεται από 15% και κάτω και είναι οι περιφέρειες Ηπείρου, Κρήτης, Δυτικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης. Στην περιφέρεια Αττικής κατά το έτος 2003 υλοποιήθηκαν μόνο 2 προγράμματα των 15 ατόμων. Ο μικρός αριθμός των καταρτιζομένων δεν μας επιτρέπει την αξιοποίηση του για οποιοδήποτε συμπέρασμα.

Το γεγονός ότι σε κάποιες περιφέρειες υπάρχει μεγαλύτερη απορρόφηση ανέργων από την αγορά εργασίας, σε σχέση με άλλες, επίσης, μπορεί να οφείλεται σε πλήθος παραγόντων, όπως αυτοί περιγράφηκαν και στο προηγούμενο διάγραμμα, που αφορούσε την εργασιακή εξέλιξη των καταρτισθέντων.

Καταρτιζόμενοι ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ (2003):
ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

	Εργασιακή κατάσταση Καταρτιζόμενου		ΣΥΝΟΛΟ
	ΑΝΕΡΓΟΣ	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ	
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ	55	27	82
	67,1%	32,9%	100,0%
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	19	0	19
	100,0%	0%	100,0%
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ	42	5	47
	89,4%	10,6%	100,0%
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	161	49	210
	76,7%	23,3%	100,0%
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	716	165	881
	81,3%	18,7%	100,0%
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	120	39	159
	75,5%	24,5%	100,0%
ΑΓΡΟΤΙΚΑ	37	5	42
	88,1%	11,9%	100,0%
ΤΕΧΝΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	11	8	19
	57,9%	42,1%	100,0%
ΣΥΝΟΛΟ	**1161**	**298**	**1459**
	79,6%	**20,4%**	**100,0%**

Στον προηγούμενο πίνακα παρατηρείται ότι η απορρόφηση των καταρτιζομένων στα θεματικά πεδία Πολιτισμού - Αθλητισμού και Παιδαγωγικών είναι πολύ μικρή έως ελάχιστη ενώ στα θεματικά πεδία Τεχνικών, Υγείας Πρόνοιας, Τουρισμού και Οικονομίας Διοίκησης η απορρόφηση των ανέργων καταρτιζομένων παρουσιάζεται αυξημένη.

Καταρτιζόμενοι ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ (2003):
Η ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ

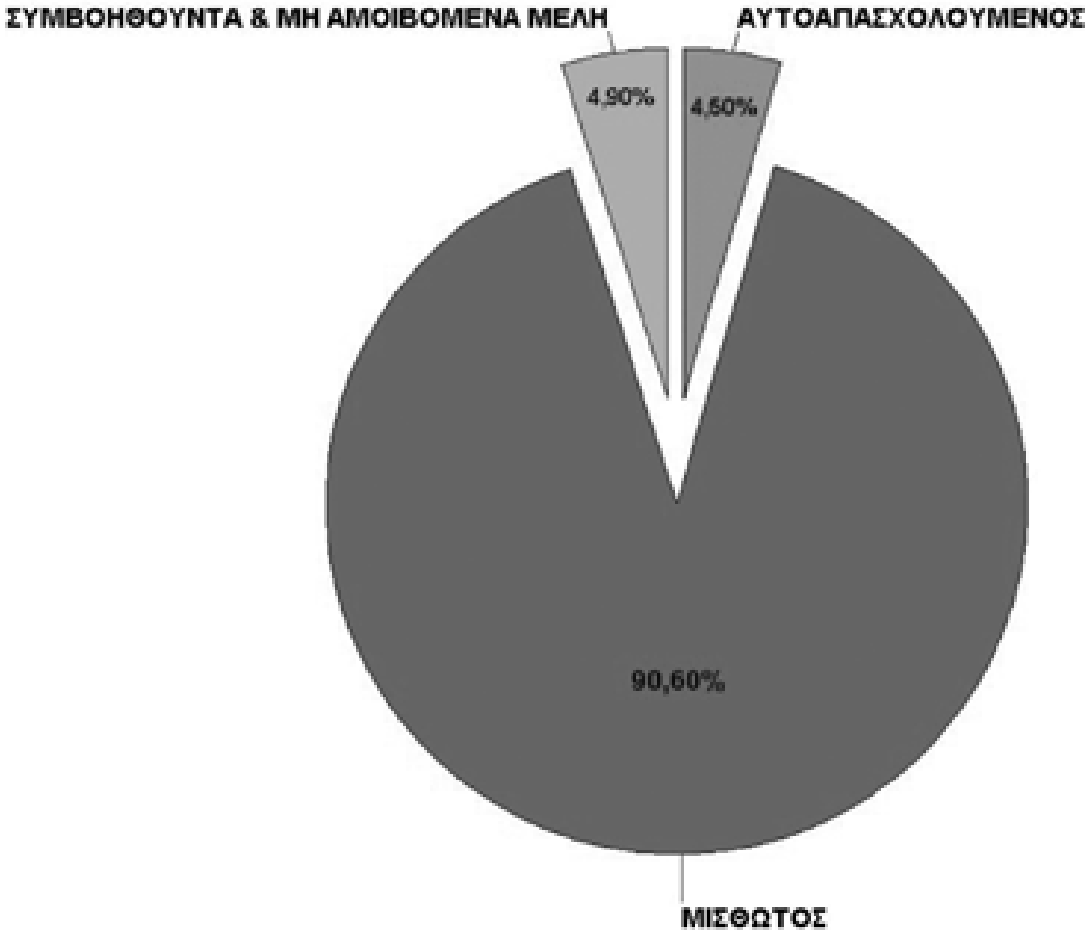

*ΒΑΣΗ:278 ΑΤΟΜΑ

Από το σύνολο των καταρτισθέντων που βρήκαν εργασία η συντριπτική πλειοψηφία, το 90,6%, έχουν μισθωτή θέση εργασίας ενώ μόλις το 4,5% είναι αυτοαπασχολούμενοι και το 4,9% είναι συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη.

Καταρτιζόμενοι ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ (2003): ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΕΣ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

Η επιχείρηση είναι κάποια από αυτές που έχει πραγματοποιηθεί η πρακτική άσκηση του προγράμματος;

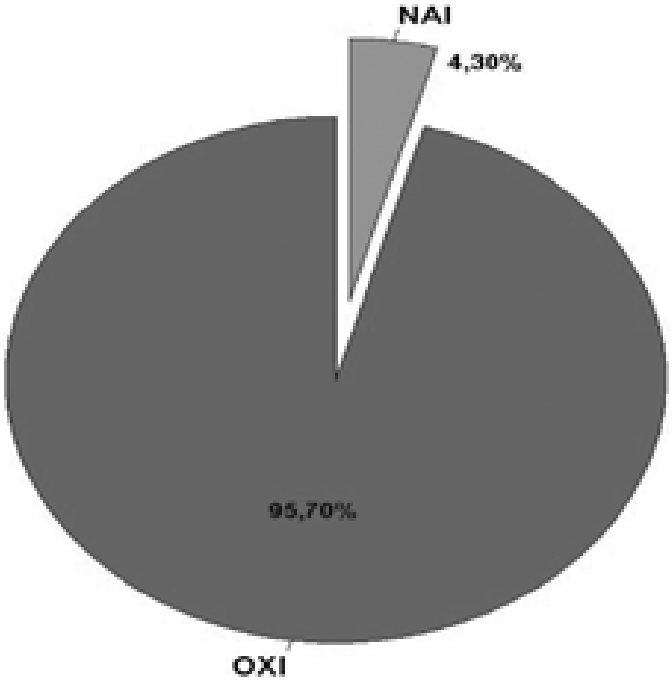

*ΒΑΣΗ:138 ΑΤΟΜΑ / ΜΟΝΟ ΣΕΚ

Το 95,7% των εργαζομένων δεν απασχολείται στην επιχείρηση που πραγματοποιήθηκε η πρακτική άσκηση του προγράμματος κατάρτισης αλλά σε κάποια άλλη επιχείρηση, ενώ μόλις το 4,3% δηλώνει ότι εργάζεται στην επιχείρηση που πραγματοποιήθηκε η πρακτική άσκηση.

Το στοιχείο αυτό ενισχύει την εμπειρική διαπίστωση, η οποία προκύπτει από την υλοποίηση του πρακτικού μέρους των προγραμμάτων στο ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ, με βάση την οποία έχει έρεισμα η υπόθεση ότι οι επιχειρήσεις δέχονται να πραγματοποιηθεί στις δομές τους η πρακτική άσκηση των προγραμμάτων κατάρτισης, κυρίως επειδή αμείβονται διαμέσου των προγραμμάτων αυτών και όχι διότι μπορεί να χρειασθούν προσωπικό ή να έχουν πρόθεση να απασχολήσουν κάποιον από τους καταρτιζόμενους.

Πολύ σημαντικό ζήτημα για την πορεία και την εξέλιξη της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης στην Ελλάδα είναι η διερεύνηση της ποιότητας της πρακτικής άσκησης που πραγματοποιείται στις επιχειρήσεις.

Καταρτιζόμενοι ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ (2003):
Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΞΕΥΡΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΩΝ

Η συμμετοχή σας στο πρόγραμμα κατάρτισης σας βοήθησε στην εξεύρεση εργασίας;

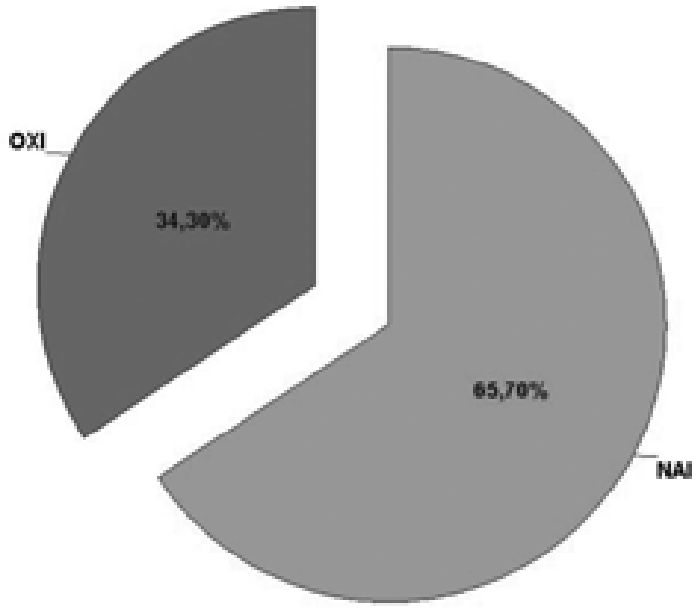

*ΒΑΣΗ: 274 ΑΤΟΜΑ / ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

Το 65,7% των καταρτισθέντων που εργάζονται δηλώνουν ότι βοηθήθηκαν από το πρόγραμμα κατάρτισης στην εξεύρεση εργασίας, ενώ το 34,3% των καταρτιζομένων δήλωσαν πως δεν βοηθήθηκαν στην προσπάθειά τους να βρουν εργασία.

Με βάση τις απαντήσεις παρατηρείται ότι η πλειοψηφία των καταρτιζομένων που εργάζονται, θεωρούν **θετική** την συμμετοχή τους στα προγράμματα κατάρτισης καθώς δηλώνουν ότι βοηθήθηκαν στην προσπάθειά τους να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.

Καταρτιζόμενοι ΚΕΚ - ΙΝΕ/ΓΣΕΕ (2003):
ΣΥΝΑΦΕΙΑ ΘΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΩΝ ΜΕ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η εργασία που βρήκατε έχει κάποια σχέση με το αντικείμενο στο οποίο καταρτιστήκατε;

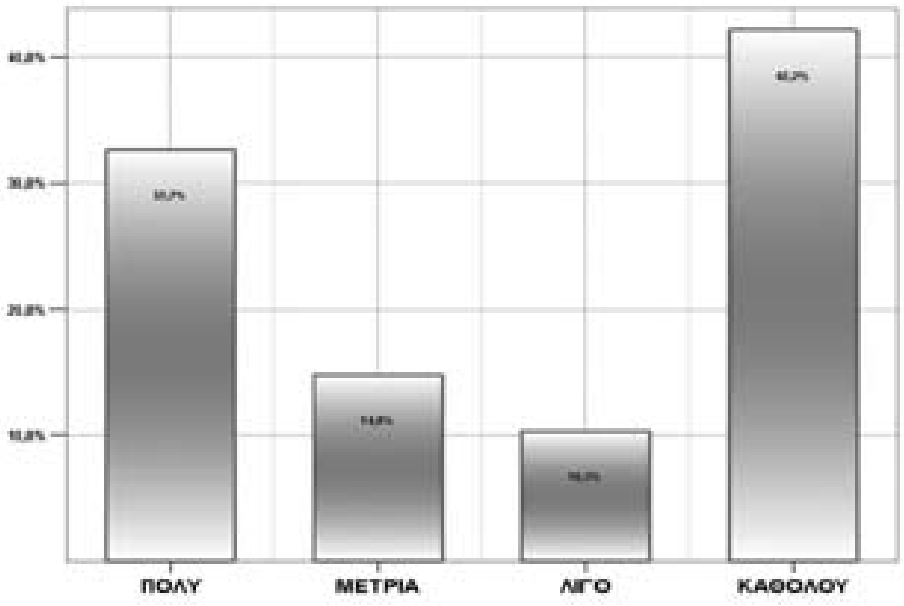

Στο παραπάνω διάγραμμα ράβδου παρουσιάζονται οι απαντήσεις των εργαζομένων στην ερώτηση αν η εργασία που βρήκαν έχει σχέση με το αντικείμενο κατάρτισης που παρακολούθησαν.

Οι απαντήσεις των καταρτιζομένων είναι περίπου μοιρασμένες.

Το 47,5% δηλώνει ότι η εργασία που βρήκαν έχει σχέση με το αντικείμενο κατάρτισης (Πολύ ή Μέτρια), το 10,7% δηλώνει ότι η εργασία τους έχει "λίγο" σχέση με το αντικείμενο κατάρτισης και το 42,2% δηλώνει ότι η εργασία που βρήκαν έχει δεν έχει "καθόλου" σχέση με το αντικείμενο κατάρτισης που παρακολούθησαν.

Το "εύρημα" των παραπάνω δεδομένων είναι οι απαντήσεις που δόθηκαν στην επιλογή "ΚΑΘΟΛΟΥ". Παρατηρείται ότι αρκετά μεγάλο ποσοστό των καταρτισθέντων που εργάζονται, το 42,2%, δηλώνουν πως η εργασία που βρήκαν δεν έχει καμία σχέση με το αντικείμενο του προγράμματος που παρακολούθησαν.

Συνεχίζοντας τον παραπάνω προβληματισμό, καταβλήθηκε προσπάθεια έτσι ώστε να διερευνηθούν περαιτέρω οι απαντήσεις στην επιλογή "ΚΑΘΟΛΟΥ". Για το λόγο αυτό πραγματοποιήθηκε συσχέτιση των απαντήσεων στις ερωτήσεις "Θεωρείτε ότι η συμμετοχή σας στο πρόγραμμα κατάρτισης σας βοήθησε στην εξεύρεση εργασίας;" και "Η εργασία που βρήκατε έχει κάποια σχέση με το αντικείμενο στο οποίο καταρτιστήκατε;".

Διασταύρωση ερωτήσεων		α: Η εργασία που βρήκατε έχει κάποια σχέση με το αντικείμενο στο οποίο καταρτιστήκατε;				ΣΥΝΟΛΟ
		ΠΟΛΥ	ΜΕΤΡΙΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ	
β: Θεωρείτε ότι η συμμετοχή σας στο πρόγραμμα κατάρτισης σας βοήθησε στην εξεύρεση εργασίας;	ΝΑΙ	77	34	22	45	**178**
		88,5%	87,2%	78,6%	39,5%	**66,4%**
	ΟΧΙ	10	5	6	69	**90**
		11,5%	12,8%	21,4%	60,5%	**33,6%**
ΣΥΝΟΛΟ		**87**	**39**	**28**	**114**	**268**
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	**100,0%**

Με βάση την παραπάνω διασταύρωση, παρατηρείται **διαφορετική στάση** των καταρτισθέντων που απάντησαν "ΚΑΘΟΛΟΥ" στην ερώτηση (α), σε σχέση με τους υπόλοιπους.

Η πλειοψηφία των καταρτισθέντων που δήλωσαν "ΚΑΘΟΛΟΥ" και σε αντίθεση με τους καταρτισθέντες που έδωσαν άλλες απαντήσεις στην συγκεκριμένη ερώτηση, απαντούν σε ποσοστό 60,5%, ότι η συμμετοχή τους στον πρόγραμμα κατάρτισης δεν τους βοήθησε στην εξεύρεση εργασίας.

Παράλληλα, παρατηρείται ότι η στάση των καταρτισθέντων που δήλωσαν ότι η εργασία που βρήκαν έχει κάποια σχέση (ΠΟΛΥ, ΜΕΤΡΙΑ, ΛΙΓΟ) με το αντικείμενο που καταρτίσθηκαν, **είναι σημαντικά θετική[10] απέναντι στα προγράμματα κατάρτισης** καθώς δηλώνουν ότι το πρόγραμμα κατάρτισης τους βοήθησε στην εξεύρεση εργασίας, με ποσοστά 88,5%, 87,2% και 78,6% αντίστοιχα.

Το ζήτημα της συνάφεια της θέσης εργασίας των καταρτισθέντων με το αντικείμενο κατάρτισης είναι πολύ σημαντικό και απαιτεί περαιτέρω συνολική διερεύνησή του.

10. Σε επίπεδο σημαντικότητας 5 % υπάρχει σημαντική σχέση μεταξύ της ερώτησης α (συνάφεια εργασίας με αντικείμενο κατάρτισης) και ερώτησης β (εάν βοήθησε το πρόγραμμα κατάρτισης στην εξεύρεση εργασίας).

Καταρτιζόμενοι ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ (2003):
ΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΜΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΞΕΥΡΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΩΝ

ΑΤΟΜΑ			ΣΥΝΟΛΟ 182
ΤΡΟΠΟΣ	Διεύρυνση Γνώσεων/Απόκτηση Δεξιοτήτων	N	162
		%	89,1%
	Συμβουλευτική Υποστήριξη	N	63
		%	34,5%
	Επαγγελματικός Προσανατολισμός	N	80
		%	44,3%
	Δικτύωση με Επιχειρήσεις	N	63
		%	34,5%
	Δικτύωση με Φορείς	N	55
		%	30,5%
	Άλλοι τρόποι	N	7
		%	4,0%
ΣΥΝΟΛΟ	Απαντήσεις		**431**
			236,8%

Στον παραπάνω πίνακα καταγράφεται η άποψη των καταρτιζομένων που βρήκαν εργασία, σχετικά με τους τρόπους που το πρόγραμμα κατάρτισης τους βοήθησε να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.

Στην πολλαπλών επιλογών ερώτηση το 89,1% των εργαζομένων καταρτιζομένων απαντούν ότι διευρύνθηκαν οι γνώσεις τους και απόκτησαν νέες δεξιότητες, το 44,3% απαντούν ότι βοηθήθηκαν μέσω των υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού που τους παρείχαν και ακολουθούν με 34,5% η δικτύωση με επιχειρήσεις καθώς και η συμβουλευτική υποστήριξη που τους παρείχε το ΚΕΚ- ΙΝΕ/ΓΣΕΕ.

Καταρτιζόμενοι ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ (2003):
ΕΙΔΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΩΝ

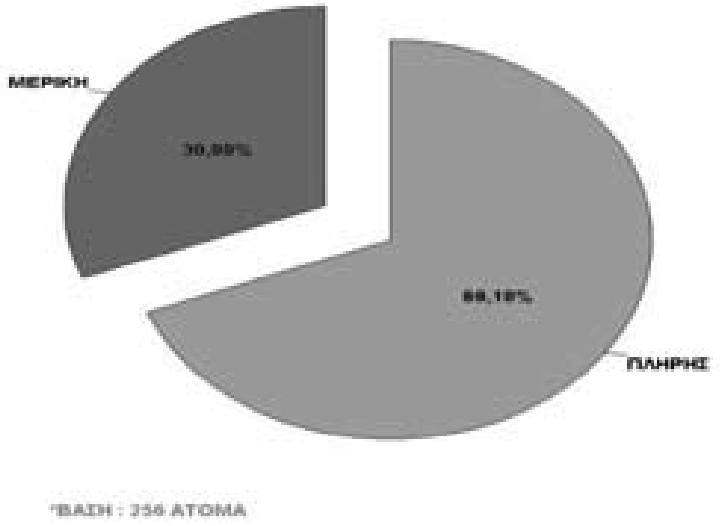

Στο παραπάνω διάγραμμα πίτας παρατηρείται ότι το 69,1% των καταρτιζομένων που εργάζονται μετά το τέλος της κατάρτισής τους, βρήκαν εργασία πλήρους απασχόλησης ενώ το 30,9% εργάζονται με μερική απασχόληση.

Καταρτιζόμενοι ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ (2003):
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΩΝ

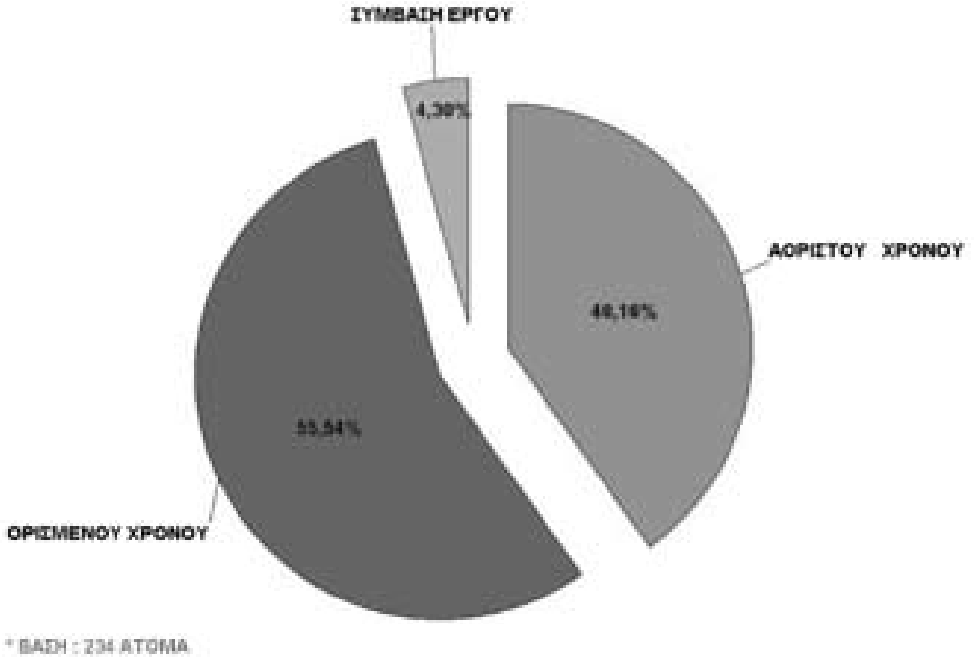

Στο προηγούμενο γράφημα παρατηρείται ότι η πλειοψηφία των εργαζομένων καταρτισθέντων, εργάζονται με σύμβαση ορισμένου χρόνου.

Συγκεκριμένα, το 55,6% δηλώνει ότι εργάζεται με σύμβαση ορισμένου χρόνου, το 40,2% με σύμβαση αορίστου χρόνου και το 4,3% με σύμβαση έργου.

Παρατηρείται ότι είναι σημαντικό το ποσοστό των απασχολούμενων που δηλώνουν ότι εργάζονται με σύμβαση αορίστου χρόνου.

Καταρτιζόμενοι ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ (2003):
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΟΥΣ

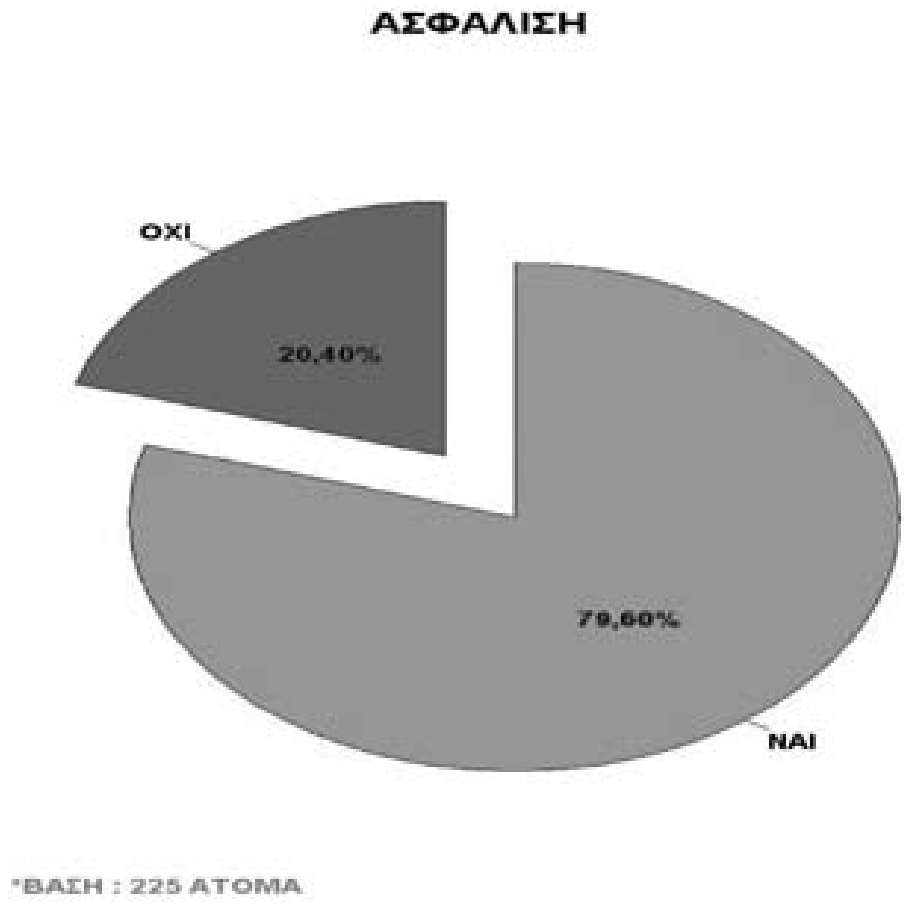

Σημαντικά στοιχεία παρουσιάζονται στο προηγούμενο διάγραμμα, όπου οι καταρτιζόμενοι που βρήκαν εργασία μετά το τέλος της κατάρτισής τους, δηλώνουν σε ποσοστό 20,4% ότι εργάζονται χωρίς ασφάλιση, ποσοστό πολύ σημαντικό που πρέπει να επισημανθεί ιδιαίτερα, ενώ το υπόλοιπο 79,4% δηλώνει ότι είναι ασφαλισμένοι κανονικά.

Καταρτιζόμενοι ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ (2003):
ΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΟΑΕΔ

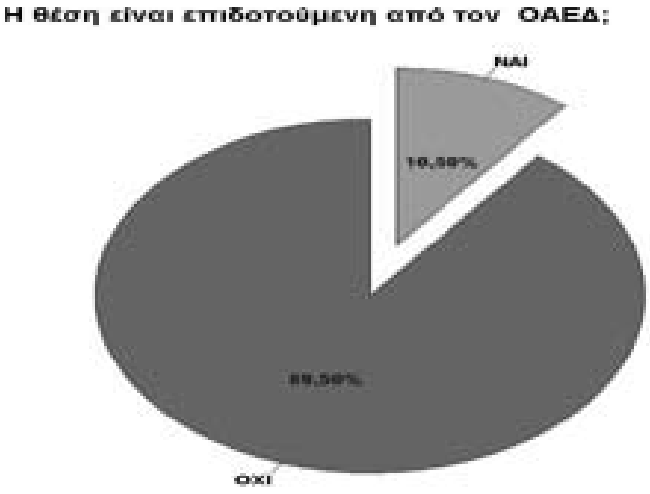

*ΒΑΣΗ:239 ΑΤΟΜΑ

*ΒΑΣΗ:229 ΑΤΟΜΑ

Στα παραπάνω δύο διαγράμματα πίτας παρατηρείται ότι οι καταρτιζόμενοι ή οι επιχειρήσεις στις οποίες εργάζονται, ελάχιστα έχουν επωφεληθεί και έχουν κάνει χρήση, προγράμματα του ΟΑΕΔ.

Το 89,5% των καταρτιζομένων που εργάζονται δηλώνουν ότι η θέση εργασίας τους δεν είναι επιδοτούμενη δηλαδή δεν είναι ενταγμένη σε κάποιο πρόγραμμα του ΟΑΕΔ που χρηματοδοτεί Νέες Θέσεις Εργασίας, ενώ το 10,5% των καταρτιζομένων δηλώνει ότι η θέση εργασίας τους είναι επιδοτούμενη από τον ΟΑΕΔ.

Σχεδόν το σύνολο των καταρτιζομένων, το 99,1%, δηλώνει ότι η θέση εργασίας τους δεν εντάσσεται στο πρόγραμμα εργασιακής εμπειρίας STAGE του ΟΑΕΔ.

Καταρτιζόμενοι ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ (2003):
Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΕΞΕΥΡΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΩΝ

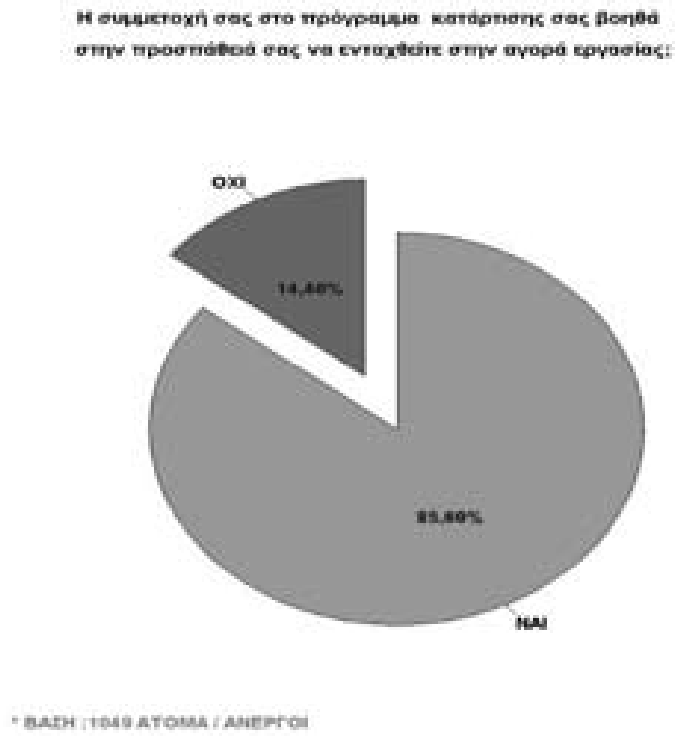

Για θετική συμβολή των προγραμμάτων κατάρτισης που παρακολούθησαν, στην προσπάθειά τους για ένταξη στην αγορά εργασία, αναφέρονται και οι καταρτιζόμενοι που παραμένουν άνεργοι μετά το τέλος των προγραμμάτων.

Το 85,6% των καταρτιζομένων που παραμένουν άνεργοι μετά το τέλος των προγραμμάτων, δηλώνουν ότι η παρακολούθηση του προγράμματος κατάρτισης, τους βοήθησε στην προσπάθειά τους να ενταχθούν στην αγορά εργασίας ενώ το αντίθετο δήλωσε το 14,4% των καταρτιζομένων.

Στο σημείο αυτό παρατηρούμε ότι οι καταρτιζόμενοι είναι ευνοϊκά διακείμενοι απέναντι στα προγράμματα κατάρτισης που παρακολούθησαν παρά το γεγονός ότι παραμένουν άνεργοι για αρκετούς μήνες μετά το τέλος τους.

Το γεγονός αυτό μπορεί να εξηγηθεί ως εξής:

- Οι εκπαιδευόμενοι εθελοντικά επέλεξαν να παρακολουθήσουν τα προγράμματα κατάρτισης και μάλιστα κατέβαλαν σημαντική προσπάθεια προκειμένου να το επιτύχουν (συγκέντρωσαν δικαιολογητικά, πήγαν στον ΟΑΕΔ, πέρασαν από διαδικασία συνέντευξης από τα ΚΕΚ κλπ.). Άρα, έπρεπε να γίνει κάτι εξαιρετικά 1δυσάρεστο1 στο πρόγραμμα που παρακολουθούν για να τους οδηγήσει σε απογοήτευση από την συμμετοχή τους σε αυτό.
- Οι εκπαιδευόμενοι είναι άνεργοι και η συμμετοχή τους σε ένα πρόγραμμα

κατάρτισης σίγουρα τους δίνει κάποια εφόδια προκειμένου να βοηθηθούν στην πορεία τους στην αγορά εργασίας. Από τα προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης είναι πολύ πιθανό ότι αποκομίζουν κάποιες νέες γνώσεις και δεξιότητες, χρήσιμες τόσο για την κοινωνική όσο και για την εργασιακή τους πορεία.

- Με την παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης έρχονται σε επαφή με έμπειρους ανθρώπους της αγοράς (στους οποίους ανήκουν οι περισσότεροι εκπαιδευτές) και παίρνουν πολύτιμες πληροφορίες για το επάγγελμα που στοχεύει το πρόγραμμα κατάρτισης
- Κάνουν πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις σχετικές με το αντικείμενο κατάρτισης που παρακολουθούν

Έτσι, στην καλύτερη περίπτωση μπορεί να απασχοληθούν σε μια από αυτές μετά το τέλος του προγράμματος και στην "χειρότερη" να παρακολουθήσουν από κοντά ένα επάγγελμα που τους ενδιαφέρει και να αποκομίσουν κάποιες εμπειρίες

- Λαμβάνουν την βεβαίωση παρακολούθησης από το πιστοποιημένο ΚΕΚ που υλοποιεί το πρόγραμμα
- Τέλος, παίρνουν εκπαιδευτικό επίδομα (3,52 euro την ώρα) για την συμμετοχή τους σε τέτοια προγράμματα.

Καταρτιζόμενοι ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ (2003):
ΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΜΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΕΞΕΥΡΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΩΝ

ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΟΜΑ			ΣΥΝΟΛΟ 932
ΤΡΟΠΟΣ	Διεύρυνση Γνώσεων/Απόκτηση Δεξιοτήτων	N	850
		%	91,2%
	Συμβουλευτική Υποστήριξη	N	411
		%	44,1%
	Επαγγελματικός Προσανατολισμός	N	411
		%	44,1%
	Δικτύωση με Επιχειρήσεις	N	263
		%	28,2%
	Δικτύωση με Φορείς	N	247
		%	26,5%
	Άλλοι τρόποι	N	18
		%	1,9%
ΣΥΝΟΛΟ	Απαντήσεις		2199
			236,1%

Στον προηγούμενο πίνακα παρουσιάζεται η άποψη των καταρτιζομένων που παραμένουν άνεργοι, σχετικά με τους τρόπους που το πρόγραμμα κατάρτισης που παρακολούθησαν συμβάλλει στην προσπάθειά τους για εξεύρεση εργασίας.

Στην πολλαπλών επιλογών ερώτηση το 91,2% των ανέργων καταρτιζομένων απαντούν ότι διευρύνθηκαν οι γνώσεις τους και απόκτησαν νέες δεξιότητες, το 44,1% απαντούν ότι βοηθήθηκαν μέσω των υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής υποστήριξης που τους παρέχεται από το ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ και ακολουθούν με 28,2% η δικτύωση που αποκτούν με επιχειρήσεις και 26,5% η δικτύωση που αποκτούν με διάφορους φορείς.

Αν συγκριθούν οι απαντήσεις της συγκεκριμένης ερώτησης με τις αντίστοιχες απαντήσεις που δόθηκαν από τους καταρτισθέντες που έχουν βρει εργασία (βλ. αντίστοιχο πίνακα), θα παρατηρηθεί ότι οι τάσεις είναι ανάλογες. Αυτό σημαίνει ότι το σύνολο των καταρτισθέντων (άνεργοι και εργαζόμενοι) θεωρούν ότι τα προγράμματα κατάρτισης που παρακολούθησαν, συμβάλουν στην προσπάθειά τους να βρουν εργασία με τον ίδιο περίπου τρόπο, ανεξάρτητα από τον αν εντάχθηκαν ή όχι στην αγορά εργασίας.[11]

Καταρτιζόμενοι ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ (2003):
ΤΡΟΠΟΙ ΕΞΕΥΡΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΌ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΩΝ

ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΟΜΑ			ΣΥΝΟΛΟ 1287
ΤΡΟΠΟΣ	Συνεργασία ΚΠΑ / ΟΑΕΔ	N	870
		%	67,6%
	Συνεργασία με Επιχειρήσεις	N	252
		%	19,6%
	Συνεργασία με ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ	N	435
		%	33,8%
	Αγγελία	N	803
		%	62,6%
	Γνωστοί / Φίλο	N	874
		%	67,9%
	Άλλος τρόπος	N	69
		%	5,4%
ΣΥΝΟΛΟ	Απαντήσεις		3304
			256,7%

11. Αντίστοιχα αποτελέσματα έχουν διεξαχθεί και από μελέτη που έχει υλοποιηθεί από το ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ για τους άνεργους καταρτιζόμενους που παρακολουθούσαν προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης της Περιφέρειας Αττικής το πρώτο εξάμηνο του 2004. Γούλας Χ., 2004.

Σημαντικά είναι τα στοιχεία που παρουσιάζονται στον προηγούμενο πίνακα και που αφορούν τους τρόπους που χρησιμοποιούν οι άνεργοι καταρτιζόμενοι προκειμένου να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.

Στην πολλαπλών επιλογών ερώτηση "ποιον τρόπο χρησιμοποιείται στην προσπάθεια εξεύρεσης εργασίας;" το 67,9% του συνόλου των καταρτιζομένων απαντά ότι χρησιμοποιεί διάφορους φίλους και γνωστούς, το 67,6% δηλώνει συνεργάζεται με τα Κέντρα Προώθησης της Απασχόλησης του ΟΑΕΔ, το 62,6% δηλώνει ότι προσπαθεί να βρει εργασία μέσω αγγελιών, το 33,8% των καταρτιζομένων απαντά ότι απευθύνεται στο Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ μέσω των υπηρεσιών που παρέχει (πληροφόρηση, επαγγελματικό προσανατολισμό, συμβουλευτική κλπ.) και το 19,6% ότι συνεργάζονται με επιχειρήσεις.

Στο σημείο αυτό πρέπει να διευκρινισθεί ότι η συνεργασία των ανέργων με τα ΚΠΑ του ΟΑΕΔ είναι υποχρεωτική και απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου οι άνεργοι να έχουν την δυνατότητα να υποβάλλουν αίτηση συμμετοχής στα ΚΕΚ για την παρακολούθηση προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης. Ίσως, αυτό να αποτελεί και μία εξήγηση για την μεγάλη προτίμηση που δηλώνουν ότι έχουν οι καταρτισθέντες στα ΚΠΑ / ΟΑΕΔ στην προσπάθειά τους να βρουν εργασία.[12]

Καταρτιζόμενοι ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ (2003):
ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΟ ΑΠΌ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΝΤΩΝ

12. Αντίστοιχα αποτελέσματα έχουν διεξαχθεί και από μελέτη που έχει υλοποιηθεί από το ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ για τους άνεργους καταρτιζόμενους που παρακολουθούσαν προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης της Περιφέρειας Αττικής το πρώτο εξάμηνο του 2004. Γούλας Χ., 2004.

Τέλος, το 72,3% του συνόλου των καταρτιζομένων δηλώνει ότι επιθυμεί να έρχεται σε επαφή με εργασιακό σύμβουλο προκειμένου να του παρέχονται εξατομικευμένες υπηρεσίες στήριξης, επαγγελματικού προσανατολισμού, συμβουλευτικής κλπ..

Η τάση αυτή των καταρτιζομένων για αναζήτηση εξατομικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης διαπιστώνεται και από την παράθεση προηγούμενων αποτελεσμάτων (στις ερωτήσεις "με ποιους τρόπους βοηθήθηκαν από το πρόγραμμα κατάρτισης στην εξεύρεση εργασίας") όπου οι υπηρεσίες της συμβουλευτικής υποστήριξης και του επαγγελματικού προσανατολισμού, κατέχουν τις πρώτες θέσεις στις απαντήσεις τους.

5. Συμπεράσματα

Με την συγκεκριμένη εργασία πραγματοποιήθηκε μια προσπάθεια διερεύνησης της εργασιακής πορείας των ανέργων καταρτιζομένων που παρακολούθησαν προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης στο ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ κατά το έτος 2003.

Η εργασία αυτή, αποτελεί ένα μέρος της συνολικής αξιολόγησης που λαμβάνει χώρα, σχετικά με την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα της παρέμβασης στον χώρο της επαγγελματικής κατάρτισης, που υλοποιείται από το ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ.

Παράλληλα και συμπληρωματικά η συγκεκριμένη εργασία φιλοδοξεί να αποτελέσει μια προσπάθεια διατύπωσης καίριων ερωτημάτων και υποθέσεων που πιθανόν να αφορούν το συνολικό τρόπο λειτουργίας του συστήματος συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης.

Τα βασικά συμπεράσματα που μπορούν να εξαχθούν είναι τα εξής:

Το σύστημα επαγγελματικής κατάρτισης στην Ελλάδα, παρά τις μεταρρυθμιστικού χαρακτήρα παρεμβάσεις που έχει υποστεί, λειτουργεί περισσότερο στην κατεύθυνση της απασχολησιμότητας των ανέργων και με σημαντικά προβλήματα στην σύζευξη της προσφοράς με την ζήτηση εργασίας. Η παραπάνω υπόθεση δεν παραγνωρίζει το γεγονός των δυσλειτουργιών και της παθολογίας του συστήματος απασχόλησης, της αγοράς εργασίας και φυσικά των γενικότερων αναπτυξιακών επιλογών που δεν συμβάλλουν στην δημιουργία απασχόλησης και στην αντιμετώπιση (μείωση) της ανεργίας, παράγοντες οι οποίοι ουσιαστικά αποτελούν το πλαίσιο που επικαθορίζει την δυναμική του συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης.

Όσον αφορά επιμέρους συμπεράσματα αυτά φαίνεται να συμβαδίζουν με διαπιστώσεις που έχουν αποτυπωθεί σε ερευνητικές εργασίες ή / και αξιολογήσεις του συστήματος Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης, όπως για παράδειγμα η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση, οι ηλικίες του εργατικού δυναμικού που πλήττονται περισσότερο από την ανεργία, οι ηλικίες των ανέργων που κατά κύριο λόγο επιδιώκουν να συμμετέχουν

σε προγράμματα άτυπης επαγγελματικής κατάρτισης, τα ποσοστά εύρεσης εργασίας (παρότι υπάρχει έλλειψη συστηματικής έρευνες), καθώς και μια «επαναδιαπίστωση» στάσεων και συμπεριφορών των ανέργων / καταρτιζομένων σε σχέση με την επαγγελματική κατάρτιση.[13]

13. Ευχαριστούμε τον συν. Παπαδόγαμβρο Βασίλη για τις πολύ ουσιαστικές παρατηρήσεις του και για την συμβολή του στην τελική διαμόρφωση του άρθρου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. *Αμίτσης Γαβριήλ*, 2000, "Θεσμοί και Πολιτικές Επαγγελματικές Επαγγελματικής Κατάρτισης", Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
2. *Γούλας Χ., 2003, Μελέτη με θέμα* "Η ρόλος και ο βαθμός συμμετοχής των ενηλίκων καταρτιζομένων στην διαδικασία της κατάρτισής τους", ΚΕΚ - ΙΝΕ / ΓΣΕΕ.
3. *Βεργίδης Δ., Καραλής Θ., 1999*, "Εκπαίδευση ενηλίκων - Σχεδιασμός, Οργάνωση και αξιολόγηση προγραμμάτων", Πάτρα, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
4. Παληός Ζ., 2002, "Κατάρτιση - Απασχόληση", ΙΝΕ / ΓΣΕΕ.
5. *Cohen L. & Manion L., 1997*, Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας, Αθήνα, Εκδόσεις Μεταίχμιο.
6. *Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόλησης 2003 & 2004*, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
7. *Ενιαίο Σύστημα για την Διαχείριση της Επαγγελματικής Κατάρτισης, 2002*, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
8. *Προκήρυξη Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης, 2000*, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
9. *Σύστημα Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης*, *2002*, Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης.

Δραστηριότητες ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ

➤ 24 Ιανουαρίου 2005.
Το ΙΝΕ-ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ συμμετείχε (Χρ. Τριανταφύλλου) στις εργασίες της Συμβουλευτικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Συνδικαλιστικής Ακαδημίας (ETUCO) στις Βρυξέλλες, με θέμα τον απολογισμό για το 2004 και τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων της Ακαδημίας για το έτος 2005.

➤ 27-28 Ιανουαρίου 2005.
Το ΙΝΕ-ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ συμμετείχε (Β. Τακούδης) στην επιστημονική διημερίδα - σεμινάριο του Ινστιτούτου Εργασίας της Συνομοσπονδίας Συνδικάτων Μολδαβίας με θέμα: «Άτυπη οικονομία και εργασία: Γενική θεώρηση 2005», στα πλαίσια της καμπάνιας της Συνομοσπονδίας για την άτυπη εργασία.

➤ 31 Ιανουαρίου - 1 Φεβρουαρίου 2005.
Το ΙΝΕ-ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ συμμετείχε (Χρ. Τριανταφύλλου) με άλλες συνομοσπονδίες (MSZOSZ-Ουγγαρίας, CGIL-Ιταλίας και TUC-Ηνωμένου Βασιλείου), σε συνάντηση εργασίας της Ευρωπαϊκής Συνδικαλιστικής Ακαδημίας (ETUCO) στο Λονδίνο, για την προετοιμασία διεθνούς σεμιναρίου, στα πλαίσια Κύκλου Επιμόρφωσης νέων συνδικαλιστικών στελεχών σε Ευρωπαϊκά θέματα, με τίτλο: «Κατάρτιση μελλοντικών ευρωπαϊκών συνδικαλιστικών στελεχών 2004-2005». Το δεύτερο σεμινάριο του Κύκλου θα πραγματοποιηθεί στις Βρυξέλλες (4-10 Μαρτίου 2005).

➤ 3 Φεβρουαρίου 2005.
Το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ συμμετείχε σε σεμινάριο συνδικαλιστικής επιμόρφωσης, που διοργανώθηκε σε συνεργασία με το νομαρχιακό παράρτημα της ΑΔΕΔΥ στην Κατερίνη με θέμα: «Το ασφαλιστικό των δημοσίων υπαλλήλων». Τις εισηγήσεις παρουσίασαν οι: Γ. Ρωμανιάς από το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ και Γ. Κουτρουμάνης από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής (ΠΟΠΟΚΠ). Συμμετείχε επίσης με παρέμβαση ο Αναπληρωτής Πρόεδρος του ΙΝΕ Α. Αποστολόπουλος.

➤ 12 Φεβρουαρίου 2005.
Το περιφερειακό ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ Κεντρικής Μακεδονίας διοργάνωσε στη Βέροια ημερίδα με θέμα τη παρουσίαση της μελέτης του ΙΝΕ (Γιώργος Κρητικίδης) «Στοιχεία για την απασχόληση στην Κεντρική Μακεδονία». Στην ημερίδα παρευρέθηκαν και χαιρέτησαν ο Πρόεδρος της ΓΣΕΕ και του ΙΝΕ Χρ. Πολυζωγόπουλος και ο Γραμματέας της ΓΣΕΕ Χρ. Πουπάκης.

➤ 10 & 11 Φεβρουαρίου 2005.
Το ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, Συντονιστής Φορέας της Α.Σ. "E-QUALITY", στο πλαίσιο του Έργου «Ανάπτυξη Συστήματος Ποιότητας των Υπηρεσιών Συμβουλευτικής Στήριξης και Απασχόλησης», και ειδικότερα του υποέργου 7 «Διεύρυνση της δικτύωσης φορέων και δομών συμβουλευτικής στήριξης και απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο με την ενεργό συμμετοχή συλλογικών οργανώσεων της ομάδας στόχου», συνδιοργάνωσε με το ΚΕΘΙ, την ΤΕΔΚ Νομού Κορινθίας και το Δίκτυο υποστήριξης για την Ισότητα στην Απασχόληση διήμερο

εκδηλώσεων/ συναντήσεων εργασίας με θέμα «Η δικτύωση ως στρατηγική για την προώθηση της ισότητας στην απασχόληση», το οποίο πραγματοποιήθηκε στην Κόρινθο. Το ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ εκπροσώπησε η επιστημονική του συνεργάτις Ζαβιτσάνου Αδαμαντία η οποία πραγματοποίησε παρέμβαση με θέμα «Απασχόληση - Ποιότητα και Δικτύωση με έμφαση στο ανθρώπινο δυναμικό».

➤ **28 Φεβρουαρίου 2005.**
Το ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, Συντονιστής Φορέας της Α.Σ. "E-QUALITY", στο πλαίσιο του Έργου «Ανάπτυξη Συστήματος Ποιότητας των Υπηρεσιών Συμβουλευτικής Στήριξης και Απασχόλησης», και ειδικότερα του υποέργου 11 «Ευαισθητοποίηση εργοδοτών και επαγγελματικών φορέων μέσω workshops και κινητών κλιμακίων ενημέρωσης σε τοπικό επίπεδο», συμμετείχε μέσω της επιστημονικής συνεργάτιδάς του Ζαβιτσάνου Αδαμαντίας στο Workshop Εργοδοτών που διοργάνωσε ο Δήμος Συκεών (εταίρος φορέας της Α.Σ. "E-QUALITY") στη Θεσσαλονίκη. Το θέμα του Workshop ήταν «Δικτύωση Επιχειρήσεων και Δομών Συμβουλευτικής για τη στήριξη της Απασχόλησης Κοινωνικά Ευπαθών Ομάδων».

